

HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ DERS MÜFREDATI (2022 YILI VE SONRASI)

1. SINIF GÜZ DÖNEMİ DERS LİSTESİ									
Sınıf	Dönem	Dön	Kodu	Dersin Adı	Teo	Uyg	AKTS	Kredi	Dersin Durumu
1	GÜZ	1	4301101	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I	2	0	2	2	Zorunlu
1	GÜZ	1	4301103	Türk Dili-I	2	0	2	2	Zorunlu
1	GÜZ	1	4301104	Yabancı Dil-I	2	0	3	2	Zorunlu
1	GÜZ	1	4301105	Anatomi	4	0	6	4	Zorunlu
1	GÜZ	1	4301106	Biyokimya	2	0	3	2	Zorunlu
1	GÜZ	1	4301107	Fizyoloji	2	4	5	4	Zorunlu
1	GÜZ	1	4301110	İş Sağlığı ve Güvenliği	2	0	3	2	Zorunlu
1	GÜZ	1	4301111	Hemşirelikte Temel Kavramlar	3	0	6	3	Zorunlu
TOPLAM					19	4	30	21	

1. SINIF BAHAR DÖNEMİ DERS LİSTESİ									
Sınıf	Dönem	D	Kodu	Dersin Adı	Teo	Uyg	AKTS	Kredi	Dersin Durumu
1	BAHAR	2	4301201	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-II	2	0	2	2	Zorunlu
1	BAHAR	2	4301203	Türk Dili-II	2	0	2	2	Zorunlu
1	BAHAR	2	4301204	Yabancı Dil-II	2	0	3	2	Zorunlu
1	BAHAR	2	4301209	Mikrobiyoloji-Parazitoloji	2	0	3	2	Zorunlu
1	BAHAR	2	4301206	Hemşirelikte Kişilerarası İlişkiler	2	0	3	2	Zorunlu
1	BAHAR	2	4301210	Psikoloji	2	0	3	2	Zorunlu
1	BAHAR	2	4301230	Hemşirelik Esasları	5	12	14	11	Zorunlu
TOPLAM					17	12	30	23	

2. SINIF GÜZ DÖNEMİ DERS LİSTESİ									
Sınıf	Dönem	D	Kodu	Dersin Adı	Teo	Uyg	AKTS	Kredi	
2	GÜZ	3	4301303	Farmakoloji	2	0	3	2	Zorunlu
2	GÜZ	3	4301304	İç Hastalıkları Hemşireliği	5	12	14	11	Zorunlu
2	GÜZ	3	4301305	Hemşirelikte Öğretim	3	4	4	5	Zorunlu
2	GÜZ	3	4301307	İlk Yardım	2	0	3	2	Zorunlu
2	GÜZ	3	4301308	Patoloji	2	0	3	2	Zorunlu
2	GÜZ	3	4301315	*Yara Bakım Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
2	GÜZ	3	4301316	*Stresle Baş Etme	2	0	3	2	Seçmeli
2	GÜZ	3	4301318	*Temel Yaşam Desteği	2	0	3	2	Seçmeli
2	GÜZ	3	4301319	*Sağlık Bakım Teknolojileri ve Bilişim	2	0	3	2	Seçmeli
2	GÜZ	3	4301320	*Hemşirelikte Fizik Muayene	2	0	3	2	Seçmeli
2	GÜZ	3	4301321	*Hemşirelikte Risk Yönetimi	2	0	3	2	Seçmeli
TOPLAM					16	16	30	34	
Not: Öğrenciler Üçüncü ve Dördüncü Yarıyıld; her dönem için 1 tane seçmeli ders alacaklardır.									

2. SINIF BAHAR DÖNEMİ DERS LİSTESİ									
Sınıf	Dönem	D	Kodu	Dersin Adı	Teo	Uyg	AKTS	Kredi	
2	BAHAR	4	4301401	Bulaşıcı Hastalıklar	2	0	5	2	Zorunlu
2	BAHAR	4	4301402	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	5	12	14	11	Zorunlu
2	BAHAR	4	4301404	Hemşirelik Tarihi ve Deontolojisi	2	0	4	2	Zorunlu

2	BAHAR	4	4301409	Beslenme İlkeleri	2	0	4	2	Zorunlu
2	BAHAR	4	4301407	* Sağlık Sosyolojisi	2	0	3	2	Seçmeli
2	BAHAR	4	4301412	* Bağımlılık ve Hemşirelik	2	0	3	2	Seçmeli
2	BAHAR	4	4301413	* Bilgisayar Bilimleri	2	0	3	2	Seçmeli
2	BAHAR	4	4301414	* Rehabilitasyon Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
2	BAHAR	4	4301416	* Hasta ve Çalışan Güvenliği	2	0	3	2	Seçmeli
2	BAHAR	4	4301417	*Hemşirelikte Estetik Bilme Yolu	2	0	3	2	Seçmeli
2	BAHAR	4	4301418	*Tamamlayıcı ve Bütünlük Sağık Uygulamaları	2	0	3	2	Seçmeli
TOPLAM					13	12	30	31	
Not: Öğrenciler Üçüncü ve Dördüncü Yarıyıda; her dönem için 1 tane seçmeli ders alacaklardır.									

3. SINIF GÜZ DÖNEMİ DERS LİSTESİ

Sınıf	Dönem	D	Kodu	Dersin Adı	Teo	Uyg.	AKTS	Kredi	Dersin Durumu
3	GÜZ	5	4301501	Araştırma Yöntemleri	2	0	5	2	Zorunlu
3	GÜZ	5	4301504	Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği	5	12	14	11	Zorunlu
3	GÜZ	5	4301516	Biyoistatistik	2	0	4	2	Zorunlu
3	GÜZ	5	4301553	Büyüme ve Gelişme	2	0	4	2	Zorunlu
3	GÜZ	5	4301556	*Yoğun Bakım Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301511	*Evde Bakım Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301517	*Çocuklarda Yaratıcı ve Geliştirici Aktiviteler	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301557	*Hemşirelikte Liderlik	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301558	*Onkoloji Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301559	* Hemodiyaliz Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301546	* Ameliyathane Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301547	* Hastalıklarda Beslenme	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301548	* Bilgi Okuryazarlığı	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301549	*Doğurganlığın Düzenlenmesi	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301550	*Sağlıklı Yaşlanma	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301554	*Yenidoğan Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301555	*Kültürlerarası Hemşirelik	2	0	3	2	Seçmeli
3	GÜZ	5	4301560	*Klinik Masaj	2	0	3	2	Seçmeli
TOPLAM					15	14	30	45	
Not: Öğrenciler Besinci ve Altıncı Yarıyıda; her dönem için 1 tane seçmeli ders alacaklardır.									

3. SINIF BAHAR DÖNEMİ DERS LİSTESİ

Sınıf	Dönem	D	Kodu	Dersin Adı	Teo	Uyg.	AKTS	Kredi	Dersin Durumu
3	BAHAR	6	4301602	Epidemiyoloji	2	0	3	2	Zorunlu
3	BAHAR	6	4301604	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	5	12	14	11	Zorunlu
3	BAHAR	6	4301650	Hemşirelikte Yönetim	3	4	6	5	Zorunlu
3	BAHAR	6	4301647	Hemşirelikte Araştırma Kullanımı	1	2	4	2	Zorunlu
3	BAHAR	6	4301622	*Palyatif Bakım	2	0	3	2	Seçmeli
3	BAHAR	6	4301607	*Sağlık Hukuku	2	0	3	2	Seçmeli
3	BAHAR	6	4301616	* Atılçanlık ve Hemşirelik	2	0	3	2	Seçmeli
3	BAHAR	6	4301621	* Mesleki İletişim	2	0	3	2	Seçmeli

3	BAHAR	6	4301651	*Adli Hemşirelik	2	0	3	2	Seçmeli
3	BAHAR	6	4301652	*İnfertilite Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
3	BAHAR	6	4301653	*Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı	2	0	3	2	Seçmeli
3	BAHAR	6	4301615	* Hemşirelikte Sistemik Yaklaşım	2	0	3	2	Seçmeli
3	BAHAR	6	4301654	*Kronik Hastalıklar ve Hemşirelik	2	0	3	2	Seçmeli
3	BAHAR	6	4301655	*Palyatif ve Yaşam Sonu Bakım	2	0	3	2	Seçmeli
TOPLAM					13	18	30	40	

Not: Öğrenciler Beşinci ve Altıncı Yarıyıld; her dönem için 1 tane seçmeli ders alacaklardır.

4. SINIF GÜZ DÖNEMİ DERS LİSTESİ

Sınıf	Dönem	D	Kodu	Dersin Adı	Teo	Uyg.	AKTS	Kredi	Dersin Durumu
4	GÜZ	7	4301702	Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği	5	12	13	11	Zorunlu
4	GÜZ	7	4301715	Halk Sağlığı Hemşireliği	5	12	14	11	Zorunlu
4	GÜZ	7	4301716	*Sosyal Pediatri	2	0	3	2	Seçmeli
4	GÜZ	7	4301717	*Engelli Çocuk ve Ailesine Yaklaşım	2	0	3	2	Seçmeli
4	GÜZ	7	4301718	*Toplumsal Duyarlık Projeleri	2	0	3	2	Seçmeli
4	GÜZ	7	4301719	*Okul Sağlığı Hemşireliği	2	0	3	2	Seçmeli
4	GÜZ	7	4301720	*Sağlık Politikaları	2	0	3	2	Seçmeli
4	GÜZ	7	4301721	*Sosyal Sorumluluk Projeleri	2	0	3	2	Seçmeli
4	GÜZ	7	4301724	*Kadın Sağlığı ve Etik	2	0	3	2	Seçmeli
TOPLAM					12	24	30	36	

Not: Öğrenciler Yedinci Yarıyıld; 1 tane seçmeli ders alacaklardır.

4. SINIF BAHAR DÖNEMİ DERS LİSTESİ

Sınıf	Dönem	D	Kodu	Dersin Adı	Teo	Uyg.	AKTS	Kredi	Dersin Durumu
4	BAHAR	8	4301821	Hemşirelik Uygulamaları	1	32	30	17	Zorunlu
TOPLAM					1	32	30	17	

DERS İÇERİKLERİ

1. SINIF I. YARIYIL

DERS ADI : 4301101 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ-I (2+0) 2 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Türk İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersini okumanın amacı ve o dönemi ilgilendiren kavramların tanımı (İnkılap, İhtilal, İslahat, Tekamül, Batılılaşma vs. gibi), Osmanlı İmparatorluğunun yıkılış nedenleri ve yıkılışının nedenlerinin açıklanması, Osmanlı imparatorluğunda devletin yıkılmaması için yapılan yenileşme hareketleri ve izahı, Osmanlı İmparatorluğunda demokratikleşme ve cumhuriyete giden yol (Senedi İttifak, Tanzimat Fermanı, İslahat Fermanı 1.ve II Meşrutiyet hareketleri), Osmanlı İmparatorluğunda meydana gelen düşünce akımları ve izahı (Osmanlıcılık, Türkçülük, İslamcılık, Batıcılık), Osmanlı tarihinde azınlıkların faaliyetleri özellikle Ermeni meselesinin ortaya çıkışının ve bu güne olan yansımaları, Birinci Dünya savaşının çıkış nedenleri ve Osmanlı Devletinin savaşa katılımı, Mondros ateşkes anlaşması hükümlerinin uygulanması ve Türkiye'ye yönelik tehditler açısından değerlendirilmesi, İşgaller karşısında memleketin durumu ve Mustafa Kemal Paşanın tepkisi, Mustafa Kemal Paşanın Samsuna çıkması düşüncesinin uygulamaya başlaması ordu ve mülki idare ile temas kurması. Milli mücadele için atılan ilk adımlar: Amasya Genelgesi Erzurum ve Sivas Kongreleri ve bu kongrelerin milli mücadele içindeki yeri ve önemi, Kuva-yı Milliye ve Misakı Milli teşkilatlarının kurulmaları ve meydana gelen siyasi gelişmeler, TBMM açılması ve İstiklal savaşı yönetimini eline alması, Milli mücadele de TBMM karşı meydana gelen isyanlar (1 ve II. Bozkır İsyanları, Yozgat İsyanları, Bolu ve Düzce isyanları ve diğerleri).

KAYNAKLAR : 1. M. K. Atatürk, Nutuk, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara 1990, 2. Atatürk, M. K. Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara 3. Adıvar, H. E.. Türkün Ateşle İmtihani. Atlas Kitabevi 1987, İstanbul 4. AKÇURA, Yusuf, Osmanlı Devleti'nin Dağılıma Devri ,5. ARMAOĞLU, Fahir, 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi 1914- 1980, Ankara 1980, 6. Semiz. Y., Akandere O., (2013), Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Eğitim Kitabevi, Konya

DERS ADI : 4301103 TÜRK DİLİ- 1 (2+0) 2 AKTS

DERSİN İÇERİĞİ : Dil nedir? Dilin millet hayatındaki yeri ve önemi, Yeryüzündeki diller ve Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri ve önemi, Türk dilini tarihi dönemleri ve gelişmesi, Türk yazı dilinin tarihi gelişimi, Türk dilinin yayılma alanları, Türk dilinin bugünkü durumu ve yayılma alanları, Noktalama işaretleri, Yazım kuralları, Kompozisyon nedir, Kompozisyonla ilgili bilgiler, Kompozisyonda anlatım biçimleri, Cümle, Cümlenin öğeleri

KAYNAKLAR : 1. Üniversiteler İçin Türk Dili (Doç. Dr. Ufuk Deniz Aşçı), Orya, Konya 2013

DERS ADI : 4301104 YABANCI DİL-1 (İNGİLİZCE) (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Introduction, What do you do?: I'm a student, I work in a shop, The alphabet, Possession: my, your, etc. Classroom language: a book, a desk, etc. Plurals: regular and irregular this / that, Listen and speak: Using numbers and asking about location, Ordinal numbers: first, second, third, etc., Pronunciation: Word stress, 1 Story: Thats Life! Episode 1, Hi. How are you? Saying hello and goodbye: Good morning, See you, etc. Possessive, Countries and nationalities: Germany, German, etc. Punctuation Pronunciation: Word stress 2 to be: statements, questions, and short answers, Listen and speak: Giving personal information wh- questions with to be English in the world: Titles: Mr, Ms, Mrs, Miss Talking about days and times: Its Monday, Its three oclock, etc. Prepositions of time 1: on, at, Everyday life: wake up, have lunch, etc. Adverbs of frequency: always, usually, etc. Present

simple: statements English in the world: Student jobs, Read and write: Peoples everyday life and, but, because Story: Thats Life! Episode 2 Is Sarah here? Responding, Free-time activities: go jogging, read magazines, etc. Play, Present simple: questions and short answers wh- questions, Listen and speak: Talking about likes and dislikes like + -ing Ordering food and drink Would you like ? ? English in the world: Foreign words in English, Family members: grandparents, niece, etc. have / has got: statements, questions, and short answers some / any, Read and write: Describing your family Object pronouns English in the world: Families Story: Thats Life! Episode 3 Hes a nice guy Suggestions, Places in a town: a street, a market, etc.

Articles: the bank or a bank there is / are: statements, questions, and short answers, Listen and write: Describing your town English in the world: Street signs Giving directions: Turn right, Its on the left, etc., Furniture parts of a house: armchair, kitchen, etc. Prepositions of place: in, on, etc. Present continuous: statements, questions, and short answers

KAYNAKLAR : 1. English for Life Elementary

DERS ADI : 4301105 ANATOMİ (4+0) 6 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Anatomiyeye giriş ve en çok kullanılan tıbbi terimler, Hareket sistemine giriş, aksial iskelet kemikleri, Ekstremiteler kemikleri, Eklem sistemi, Kas sistemi, Dolaşım sistemi, kalp ve arterial dolaşım, Venöz dolaşım, lenfatik sistem, Sindirim sistemi ve organları, Solunum sistemi ve organları, Üriner sistem ve organları, Kadın ve erkek üreme sistemi ve organları, Endokrin sistem ve organları, Merkezi sinir sistemi, Periferik sinir sistemi, Duyu organları.

KAYNAKLAR : 1. Süzen, B., İnsan Anatomisi ve Fizyolojisine Giriş, Bedray Yayıncılık, İstanbul, 2012, 2. Yıldırım, M., İnsan Anatomisi, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2001, 3. Ferner, H. Ve Staubesand, J., Sobotta İnsan Anatomisi Atlası, Urban & Schwarzenberg, München, 1985. 4. Büyükmumcu, M., Sistematik Anatomi, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2011, 5. Yıldırım, M., Resimli İnsan Anatomisi, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2002

DERS ADI : 4301106 BİYOKİMYA (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Biyokimyaya giriş, Su ve elektrolit metabolizması, Proteinler, Aminoasitler, Enzimler, Karbonhidratlar, Lipitler, Nükleik asitler ve protein sentezi, Hormonlar, Steroid hormonlar, Karbonhidrat, Lipit, Protein metabolizması, Sindirim ve emilim biyokimyası, Vitamin ve mineral biyokimyası, Karaciğer ve böbrek fonksiyon testleri, Test seçimi, numune alma yöntemleri

KAYNAKLAR: 1. Paul C. Engel. Çeviri editörü: Aysel Özpınar. Kolay Biyokimya. Sağlık Bilimciler için temel yol gösterici. İstanbul Tıp Kitabevi,2012. 2. Ferrier Harvey. Çeviri editörü: Prof. Dr. Engin Ulukaya. Biyokimya. Asya Tıp Kitabevi, 2014. 3. Adam B, Yiğitoğlu M.R. Tıbbi Biyokimya. Nobel Tıp Kitabevi, 2012. 4. Kolancı Ç. Temel ve Klinik Biyokimya. İstanbul Medikal Yayıncılık,2010.

DERS ADI : 4301107 FİZYOLOJİ (2+4) 5 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Hücre ve genel fizyoloji: Hücre, hücre zarından geçiş ve taşınma mekanizmaları, Homeostaz, membran potansiyelleri ve aksiyon potansiyelleri: Uyarılabilen dokular, aksiyon potansiyeli, Sinir sistemi-I: Nöron, sinaps, merkezi sinir sisteminin yapısı ve fonksiyonları, Sinir sistemi-II: Periferik sinir sistemi, refleks, ağrı, uyku-uyanıklık, otonom sinir sistemi, Duyu fizyolojisi: Deri, görme, işitme, kimyasal duyular (tat ve koku), Kas-iskelet sistemi: İskelet kası kasılma mekanizması, diğer kaslar (kalp ve düz kaslar), Kan fizyolojisi: Kan hücreleri, bağışıklık, kan grupları, hemostaz ve kan pıhtılaşması, Dolaşım sistemi: Kalp döngüsü ve çalışmasının düzenlenmesi, arteriyel kan basıncı, kalp sesleri, Solunum sistemi: Solunum, oksijen ve karbondioksit difüzyonu,

taşınması, solunumun kontrolü, sindirim sistemi: sindirim kanalında sindirim/emilim, karbonhidrat, yağ, protein metabolizmaları, Üriner sistem: Nefron, glomerüler filtrasyon, tübüler fonksiyonlar, miksiyon, Endokrin sistem: hormon, hipofiz, tiroid, adrenal korteks hormonları vb., Üreme fizyolojisi-I: Gebelik öncesi kadın fizyolojisi ve kadın hormonları, Üreme fizyolojisi-II: Gebelik ve laktasyon

KAYNAKLAR : 1. Peker T. (2014) Hemşirelik Öğrencileri İçin Anatomi ve Fizyolojinin Temelleri, Palme Yayıncılık

DERS ADI : **4301110 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : İş sağlığı ve güvenliği kavramı, tarihçesi, ilkeleri, İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı, Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları, İş hijyeni, Kişisel koruyucu donanımlar, Meslek hastalıkları, Sağlık gözetimi, Çalışma ortamı gözetimi, risk yönetimi ve değerlendirilmesi, Fiziksel risk etkenleri, Kimyasal risk etkenleri, Biyolojik risk etkenleri, Ergonomi, Sağlık ve güvenlik işaretleri, Psiko- sosyal risk etkenleri, İş kazaları ve korunma, İş sağlığı ve güvenliği uygulama ilkeleri.

KAYNAKLAR : 1. Tanır F. (2016). Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi, Akademisyen Kitapevi, Bilir N. (2019), 2. İş Sağlığı ve Güvenliği, 2. Baskı, Güneş tıp Kitapevleri, İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı (RG,2012).

DERS ADI : **4301111 HEMŞİRELİKTE TEMEL KAVRAMLAR (3+0) 6 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Hemşirelik mesleğinin tanımı ve tarihsel gelişimi, Hemşirelikte çağdaş roller ve sorumluluklar, Hemşirelik ile ilgili kavramlar, Hemşirelik ile ilgili kuramlar, Bakım kavramı, Hemşirelikte yasal sorumluluklar, Türkiye’de sağlık hizmetleri, Sağlıklı bir hastane ortamı, Hasta kabulü ve taburculuk, Hasta güvenliği, Sıvı-elektrolit, asit-baz dengesi ve dengesizlikleri, Ağrı ve uyku, Ölüm ve ölüme yaklaşan bireyin bakımı, Eleştirel düşünme, Fiziksel muayene ve hemşirelik süreci, Hemşirelik süreci

KAYNAKLAR : 1. Ay FA. (2015) Sağlık Uygulamalarında Temel Kavramlar ve Beceriler, Nobel Tıp Kitabevleri, 6. Baskı, İstanbul, 2. Ocakçı AF. Alpar ŞE. (2013). Hemşirelikte Kavram, Kuram ve Model Örnekleri, İstanbul Tıp Kitabevi, 1. Baskı, İstanbul.

1. SINIF II. YARIYIL

DERS ADI : **4301201 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II (2+0) 2 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Kuvay-ı Milliye, Doğu cephesi, Gümrü antlaşması (3 Aralık 1920), Güney cephesi Gaziantep cephesi, Maraş cephesi, Adana cephesi, Urfa cephesi, İtilaf devletlerinin Türkiye’yi paylaşma projeleri, San Remo konferansı, Sevr antlaşması, Düzenli orduya geçiş, I. İnönü savaşı (6-10 Ocak 1921), I. İnönü savaşının sonuçları, Londra konferansı (21 Şubat-11 Mart 1921), Moskova antlaşması (16 Mart 1921), Türkiye-Afganistan İttifak antlaşması, II. İnönü savaşı (31 Mart-1 Nisan 1921), Afyon-Eskişehir- Kütahya savaşı, Mustafa Kemal Paşanın başkomutan olması, Tekalif-i millîye emirleri, Sakarya savaşı (23 Ağustos-13 Eylül 1921), Sakarya savaşının sonuçları, Büyük taarruz taarruza hazırlık, Başkomutanlık meselesi, Büyük taarruz, Yunanistan’da ihtilâl, mütareke öncesi Türk-İngiliz askeri bunalım, Mudanya mütarekesi mütarekenin sonuçları, Lozan barış antlaşması, Lozan antlaşmasının hükümleri, Türk inkılâbı siyasi alanda yapılan inkılâplar, Saltanatın kaldırılması, Cumhuriyetin ilanı, Hilâfetin kaldırılması, Anayasa hareketleri Teşkilât-ı Esasiye kanunu, 20 Nisan 1924 anayasası, TBMM’de kurulan gruplar ve siyasi partiler, Sosyalist-komünist gruplaşmalar, Müdafaa-i hukuk grupları, Milli mücadele sonrası siyasi partiler çok partili döneme geçiş, Halk fırkasının kuruluşu, Terakkiperver cumhuriyet fırkası, Serbest cumhuriyet fırkası, Diğer bazı parti kurma girişimleri, Rejime karşı yapılan tepkiler, Şeyh Said isyanı, Takrir-i sükun kanunu, İstiklâl mahkemelerinin yeniden kurulması, Atatürk’e İzmir’de

düzenlenen suikast, Hukuk alanında inkılâp, Medeni kanunun kabulü, Eğitim alanında inkılâp Tevhid-i tedrisat kanunu, Atatürk ve Türk tarih tezi, Türk dili inkılâbı, Sosyal alanda yapılan inkılâplar kılık kıyafet değişimi ve şapka inkılâbı, Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması, Saatlerin ve takvimin değiştirilmesi, Ölçü ve tartıda değişiklik, Kadın haklarının kabulü, Milli bayramlar ve tatil günleri, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları milli hakimiyet-egemenlik, Tam bağımsızlık, Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, İnkılâpçılık, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları laiklik, İslam ve lâiklik, Atatürk döneminde lâiklikle ilgili düzenlemeler, Atatürk ve lâiklik, Halkçılık, Devletçilik, Atatürk dönemi Türk dış politikası.

KAYNAKLAR : 1. M. K. Atatürk, Nutuk, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara 1990, 2. Atatürk, M.K. Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara, 3. Adıvar, H. E.. Türkün Ateşle İmtihanı. Atlas Kitabevi 1987. İstanbul 4. AKÇURA, Yusuf, Osmanlı Devleti'nin Dağılma Devri, 5. ARMAOĞLU, Fahir, 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi 1914- 1980, Ankara 1980, 6. Semiz. Y., - Akandere O., (2013), Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Eğitim Kitabevi, Konya

DERS ADI : 4301203 TÜRK DİLİ-II (2+0) 2 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Sözlü anlatım, Yazılı Anlatım (Kompozisyon), a) Kompozisyon yazmada uyulması gereken hususlar, Anlatım türleri, c) Anlatım bozuklukları, Mektup, İlan, Özgeçmiş, Makale, Deneme, Eleştiri, Fıkra, Röportaj, Hikâye, Roman, Tiyatro, Masal, Konuşma sanatı ve konuşma, Konuşma türleri: a) Başarılı bir konuşma için yapılması gerekenler, Yazı türleriyle ilgili uygulama, Konuşma türleri (uygulama), Bilimsel araştırma nasıl yapılır? (Konuyu seçme, sınırlandırma, kaynak bulma ve yazma),Metin inceleme ve seçme yazılar, Uygulama.

KAYNAKLAR : 1. Üniversiteler İçin Türk Dili (Doç. Dr. Ufuk Deniz Aşçı), Orya, Konya, 2013.

DERS ADI : 4301204 YABANCI DİL (İNG) -II (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Furniture parts of a house: armchair, kitchen, etc. Prepositions of place: in, on, etc. Pronunciation: The letter a. Present continuous: statements, questions, and short answers, Read and write: Describing a room. English in the world: Makeover programs. Story: Thats Life! Episode 4 Would you like some help? Offering help, Months of the year, dates: January, 10 July, etc. English in the world: National celebrations. can / cant: statements, questions and short answers, Listen and speak: Making an appointment. Prepositions of time 2: in, on, at. Pronunciation: can and cant. Making polite requests, Jobs and related verbs: a mechanic, to repair, etc. Pronunciation: Word stress 3. Present simple and continuous, Read and write: Describing your job. English in the world: Working hours. Story: Thats Life! Episode 5 I cant explain. Talking about problems, Places to go: the cinema, an art gallery, etc. to / at. English in the world: Theatres. Past simple to be: statements, questions, and short answers, Listen and speak: Saying how good something was. Pronunciation: was / wasnt were / werent. Making arrangements: Shall we ? ?, Lets ? , etc. Present continuous for future arrangements, School subjects: History, Science, etc. English in the world: School life. Past simple: regular and irregular verbs: statements. Pronunciation: Past tense /Id/ endings, Read and write: Schooldays. -y endings. Story: Thats Life! Episode 6 I got the job! Talking about good news, Parts of the body: face, ankle, tooth, etc. Pronunciation: Silent letters. Past simple: questions and short answers, Listen and speak: Talking about accidents. English in the world: Medical signs. Asking for things at the chemists: Have you got anything for ? ? Buying medicine. How often? once, twice, etc., Travel: a ticket, a plane, go camping, etc. Activities: go + preposition. Pronunciation: Same sound or different? going to: statements, questions, and short answers, Read and write: Describing plans for the future. Sequencers. English in the world: A gap year. Story: Thats Life! Episode 7. Everybody knows that. Talking about sad events.

KAYNAKLAR : 1. English for Life Elementary

DERS ADI : 4301209 MİKROBİYOLOJİ-PARAZİTOLOJİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Mikrobiyolojiye giriş ve tarihçesi, Mikrobiyoloji laboratuvarında uyulması gereken kurallar, Mikroskop, mikrobiyolojide kullanılan alet ve malzemeler, Mikroorganizmaların genel özellikleri, Mikroorganizmaların kimyasal yapısı, metabolizması ve genetiği, Mikroorganizmaların beslenmesi ve üretilmesi, Mikrop-organizma ilişkileri, İnfeksiyon hastalıklarında tanı yöntemleri, İnfeksiyon hastalıklarının tanısında kullanılan klinik materyaller, İnfeksiyon hastalıklarına karşı savunma, Kemoterapötik maddeler ve bunlara karşı oluşan direnç mekanizmaları, Dezenfeksiyon ve sterilizasyon yöntemleri, Gram pozitif kok ve basiller, Anaerob, sporlu, Gram pozitif çomaklar, Gram negatif kok ve basiller, Mikobakteriler, Spiroketler, Riketsialar, Klamidyalılar, Aktinomicesler, Nokardiyalar, Mikoplazmalar, Ureaplazmalar, Hastane İnfeksiyonları, Mantarların genel özellikleri, Yüzeysel, derialtı, derin ve fırsatçı mikoz etkenleri, Virüslerin genel özellikleri, Tıbbi önemi olan viral etkenler, Herpesvirüsler, Poxvirüsler, İnfluenza virüsleri, Paramyxovirüsler, Picornavirüsler, Rabies virüs, Hepatit virüsleri, Retrovirüsler (HIV), Parazitlerin genel özellikleri, Protozoonlar ve yaptığı hastalıklar, Helminthler ve yaptığı hastalıklar, Tıbbi önemi olan trematod ve artropodlar.

KAYNAKLAR : 1. Altındış M. 2010. Hemşireler İçin Mikrobiyoloji, Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul 2. Başustaoğlu A. (Çeviri Editörü). 2009. Klinik Mikrobiyoloji (1-2 cilt), Atlas kitapçılık, Ankara. 3. Başustaoğlu A. 2010. Tıbbi Mikrobiyoloji. Atlas Kitapçılık. Ankara. 4. Ustaçelebi Ş. 1999. Temel ve Klinik Mikrobiyoloji. Güneş Tıp Kitabevi. Ankara.

DERS ADI : 4301206 HEMŞİRELİKTE KİŞİLERARASI İLİŞKİLER (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : İletişim tanımı, amacı, öğeleri, çeşitleri, kendini tanıma ve benlik imajı, İletişimde temel kavramlar (anksiyete, stres, duyuusal yoksunluk, beden imajı kavramı), İletişimde temel kavramlar (kriz, öfke, ağrı, ümitsizlik ve yalnızlık, ölüm kavramı), İletişimi etkileyen değişkenler (algı, değerler, kültür, duygular), İletişim modları, Terapötik iletişim/kolaylaştırıcı yöntemler, Nonterapötik iletişim/engellenen yaklaşımlar, Hasta/birey yararına-yardımcı edici iletişim kurmayı kolaylaştırıcı yaklaşımlar (hastayı anlamaya çalışma, empati/sempti), Problem çözme, Mesleki ve sosyal ilişki, Bazı özel durumlarda iletişim, Atılganlık (girişkenlik), Kişilerarası iletişim çatışmaları ve çözümü.

KAYNAKLAR : 1. Özcan, A., (2006), Hemşire-hasta ilişkisi ve iletişimi (2. baskı), Ankara: Sistem yayıncılık. 2. Terakye, G., (1993) Hemşirelikte İletişim ve Hasta Hemşire İlişkileri, Se&Ra Matbaacılık, Ankara, 3. Acar, N.V., (1998), Terapötik iletişim (3. baskı), Ankara: Onur Ofset., 4. Altıntaş, E., Çamur, D., (2004), Beden dili, İstanbul: Motif Matbaacılık. 5. Danish, S.J., DAugelli, A.R., Hauer A.L., (1994), Yardım becerileri temel eğitim programı (F. Akkoyun, Çev.), Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi. 6. Geçtan, E., (1994) İnsan Olmak, Remzi Kitabevi, İstanbul. 7. Dökmen, Ü.,(1996) İletişim Çatışmaları ve Empati, Sistem Yayıncılık, İstanbul. 8. Öz F.(2004) Sağlık Alanında Temel Kavramlar. İmaj İç ve Dış Tic. AŞ. Ankara.

DERS ADI : 4301210 PSİKOLOJİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Psikolojinin tanımı, konusu, anlamı ve amacı, Psikolojide kullanılan araştırma yöntemleri, Psikolojide değişik yaklaşım türleri, Öğrenme, Algılama, Güdülenme, Bellek, Hatırlama ve Unutma, Gelişim, Kişilik, Kalıtım ve çevre, Savunma mekanizmaları, Uyum, Çatışma, Davranış bozuklukları

KAYNAKLAR : 1. Smith EE, Nolen-Hoeksema S, Fredrickson B, Loftus G R, Psikolojiye Giriş, Atkinson&Hilgard (Arkadaş Yayınevi), Ankara-2012. 2. Yavuzer, H. Çocuk Psikolojisi, Remzi Kitabevi-2010. 3. Cüceloğlu, D. İnsan ve Davranışı- Psikolojinin Temel Kavramları, Remzi Kitabevi-2008. 4. Okyayuz, Ü.H, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara-1999 5. Ziyalar, A. Sosyal Psikiyatri, 1999. 6. Barlı, Ö. Davranış

Bilimleri, Ankara-2007. 7. Baymur F Genel Psikoloji, Ankara basım 1994

DERS ADI : 4301230 HEMŞİRELİK ESASLARI (5+12) 14 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Enfeksiyon kontrolü, Yaşam bulguları, İlaç uygulamaları (genel bilgi, SC, IC, IM), Oral, lokal ilaç uygulamaları, Kan alma, IV kateter uygulama, Hareket gereksinimi, pozisyonlar, Bireysel hijyen, Özbakım uygulamaları, Solunum sistemi uygulamaları, Sindirim sistemi uygulamaları, Üriner sistem uygulamaları, Yatağa bağımlı hasta bakımı, Soğuk- sıcak uygulamalar, Kan transfüzyonu, Yara ve bakımı, Ameliyat öncesi-sonrası bakım, Hemşirelik süreci.

KAYNAKLAR : 1. Ay FA. (2015) Sağlık Uygulamalarında Temel Kavramlar ve Beceriler, Nobel Tıp Kitabevleri, 6. Baskı, İstanbul., 2. Aştı TA., Karadağ A. (2012) Hemşirelik Esasları Hemşirelik Bilim ve Sanatı, Akademi Basın ve Yayıncılık, İstanbul.

2. SINIF III. YARIYIL

DERS ADI : 4301303 FARMAKOLOJİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Farmakolojinin tanımı, çalışma alanı, bölümleri, ilaçların elde edilmesi, kullanımı, uygulama şekeri, yapıları, İlaç kaynakları ve şekeri, İlaç doz ve konsantrasyon hesaplamaları, İlaçların emilim, dağılım, metabolizma ve atımları, İlaçların etkileşimleri, İlaçların etkisini değiştiren faktörler, Solunum sistemi ilaçları, Öksürük kesici ve bronş genişletici ilaçların etki mekanizmaları, Ekspektoran, antitusif, bronkodilatör ilaçlar, Mast hücre skabilatözörleri, Kardiyovasküler sistem ilaçları, Kalp glikozidleri, anjina pektoris, hipertansiyon, hiperlipidemi ve hiperkolesterolemi tedavisinde kullanılan ilaçlar, Sindirim sistemine etkili ilaçlar, Vitaminler, Histamin ve antihistaminikler, Antibiyotikler, Otonom sinir sistemine etkili ilaçlar, Santral sinir sistemine etkili ilaçlar, Endokrin sisteme etkili ilaçlar, Diüretikler, Su-Elektrolit Dengesini Düzenleyen İlaçlar, Antiparaziter ilaçlar, Anti kanser ilaçları, Antiseptikler

KAYNAKLAR : 1. CİNGİ, I EROL, K. Anadolu Üni. Açık Öğretim Fakültesi Sağlık Personeli Önlisans Eğitimi, Farmakoloji, 1996, 2. DÖKMECİ, I, M.Y. Okulları için Farmakoloji Dersleri. Nobel Tıp Kitapevleri, 2001, 3. SÜZER, O, Farmakolojinin Temelleri. Nobel Tıp Kitapevleri, 2002, 4. KAYAALP, S O. Rasyonel Tedavi Yönünden Tıbbi Farmakoloji. Hacettepe-Taş, 2005

DERS ADI : 4301304 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ (5+12) 14 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Koruyucu sağlık hizmetleri ve hemşirenin rolü, bütüncül bakım, hemşirelik süreci, yatağa bağımlı hasta bakımı, Sıvı- elektrolit dengesi ve dengesizlikleri, asit-baz dengesi ve dengesizlikleri, Yaşlılık sorunları ve hemşirelik bakımı, kronik hastalıklar ve hemşirelik bakımı, Kanser ve hemşirelik bakımı, Solunum sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Kardiyo-vasküler sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Kan hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Böbrek hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Sindirim sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Eklem bağ dokusu hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Endokrin sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Bağışıklık sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı.

KAYNAKLAR : 1. Karadakovan A., Aslan FE. (eds). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Nobel Tıp Kitabevi, Adana, 2010. 2. Akdemir N, Birol L. İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Sistem Ofset, Ankara, 2005. 3. Guyton AC. Guyton Tıbbi Fizyoloji Çavuşoğlu H, Yeğen BÇ (çev eds). Nobel Tıp Kitavbevi, İstanbul, 2007.

DERS ADI : 4301305 HEMŞİRELİKTE ÖĞRETİM (3+4) 4 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Eğitim kavramları, Sağlık eğitiminin önemi, Sağlık eğitimini etkileyen faktörler, Program geliştirme süreci, Yetişkin eğitimi, Eğitimde kullanılan öğretim teknikleri, Eğitimde kullanılan öğretim teknikleri devam, Eğitimde kullanılan araç- gereçler, Eğitimde kullanılan araç-gereçler devam, Danışmanlık, Taburculuk eğitimi, Sağlık geliştirilmesi ve sağlık eğitimi.

KAYNAKLAR : 1. Sözen C. Sağlık Eğitimi, Palme Yayın, 2007, 2. Gökkoca Z.U. Sağlık Eğitimi Açısından Temel İlkeler, 2001, 10(10), Sted, 371-374, 3. Başaran İ. E. Eğitime Giriş, sevinç Matbaası, 1987, Ankara, 4. Güler Ç., Sağlık Eğitimi, Hatipoğlu Yayınları, 1987, Ankara.

DERS ADI : **4301307 İLK YARDIM (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : İlk yardıma giriş (önemi, tanımı), İlk yardım ile ilgili temel kavramlar, Olay yeri ve hasta/yaralının değerlendirilmesi, Solunum ve dolaşım sistemine ait ilk yardım, Temel yaşam desteği, Kanama ve şokta ilk yardım, Yaralanmalarda ilk yardım (kafa-omurga- göğüs), Yaralanmalarda ilk yardım (karın-ekstremiteler), Yanık, donma ve sıcak çarpmalarında ilk yardım, Kırık, çıkık ve burkulmalarda ilk yardım, Zehirlenmelerde ilk yardım, Hayvan ısırıklarında ilk yardım, Boğulmalarda ilk yardım, İlk yardım gerektiren tıbbi durumlar, Yaralının kaza ortamından çıkarılması ve taşınması **KAYNAKLAR** : 1. Dramalı A, Kaymakçı Ş, Özbayır T, ve ark. (2003). Temel İlk Yardım Uygulamaları, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 2. Karadakovan, A., Aslan Eti, F (2010) Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım, Nobel Kitabevi, Adana, 3. Erdil F, Bayraktar N, Şenol-Çelik S (2010) Temel İlk Yardım. Efil Yayınevi. Ankara

DERS ADI : **4301308 PATOLOJİ (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Patolojiye giriş, Hücre zedelenmesi ve nekroz, Akut ve kronik iltihap, Hasara karşı hücrel cevap ve yara iyileşmesi, Sıvı ve elektrolit dengesi ve dolaşım bozuklukları, Genetik hastalıklar, Neoplazi I, Neoplazi II, İmmunolojik sistem ve hastalıkları, Benign ve malign tümör tanımı, ayırımında kullanılan kriterler, terminolojide kullanılan temel prensipler, tümör derecelendirmesi ve evrelendirmesi, Enfeksiyon hastalıkları ile ilgili temel kavramlar, Farklı enfeksiyon ajanlarına bağlı oluşan doku değişiklikleri, Doku değişikliklerinin ortaya çıkış mekanizmaları, Enfeksiyon hastalıklarının tanısında patolojinin yeri.

KAYNAKLAR : 1. Mocan Kuzey G., Temel Patoloji, 1. baskı, 2007, 2. Kumar V, Abbas A, Fausto N, Robbins ve Cotran Hastalığın Patolojik Temeli, Ankara (çeviri editörü: Sav A.), 2009, 3. Robbins Temel Patoloji 7.ed. V. Kumar, RS Cotran, SL Robbins. Çeviri editörü: Prof. Dr. Uğur Çevikbaş. Nobel Tıp Kitabevi

DERS ADI : **4301315 YARA BAKIM HEMŞİRELİĞİ (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Yara bakım hemşireliğinin yeri, önemi, Dünya ve Türkiye'deki durumu, Yara bakım organizasyonları, Derinin yapısı ve fizyolojisi, Yaranın tanımı ve sınıflandırması, Yara iyileşme süreci, Yara iyileşmesini etkileyen faktörler, Basınç yarası ve hemşirelik bakımı, Diyabetik ayak ve hemşirelik bakımı, Venöz /arteryel yaralar ve hemşirelik bakımı, Cerrahi yara ve hemşirelik bakımı, Genel yara bakım ilkeleri, Yara bakım ürünleri- Pansumanlar, Yara bakımında yeni teknolojiler (VAC, HBO, Larva Tedavisi), yara bakımında yeni teknolojiler (TENS, Lazer, Ozon tedavisi)

KAYNAKLAR : 1. Karadakovan A, Eti-Aslan, F (2010) Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım, Nobel Kitabevi, Adana. 2. http://www.dermaneturk.com/yara_online.htm, 3. Hess CT (2013). Skin and Wound Care. 7. Edition. Lippincott Williams & Wilkins. 4. Süreli Yayınlar

DERS ADI : **4301316 STRESLE BAŞ ETME (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Stres kavramı, stresin fizyolojisi, stres nedenleri, Stresin bilişsel yönü, strese verilen tepkiler, Stres- psikolojik sağlık- kriz ilişkisi, Stresle baş etme kavramı, Baş etme stratejileri (Duygu ve problem odaklı

baş etme), Etkili ve etkili olmayan baş etme, Etkili baş etme becerileri öğretimi (Kendini tanıma), Etkili baş etme becerileri öğretimi (Bilişlerin farkına varma), Etkili baş etme becerileri öğretimi (Sorunların çözümünde eleştirel düşünme ve problemçözme), Etkili baş etme becerileri öğretimi (Etkili iletişim becerileri), Etkili baş etme becerileri öğretimi (Gevşeme teknikleri), Etkili baş etme becerileri öğretimi (Zamanı etkili kullanma)

KAYNAKLAR : 1. Şahin NH, (1998) Stresle Başa Çıkma Olumlu Bir Yaklaşım, Türk Psikologları Derneği Yayınları, Basım, Ankara, Türk Psikologlar Derneği Yayınevi, 2. Atkinson R, Atkinson R, (2010). Stres Sağlık ve Başa Çıkma (487-521) Psikolojiye Giriş 6. Baskı Ankara, 3. Smith E, E, Hoeksema S,N ve ark (2012) çeviri Öznur Öncül- Deniz Ferhatoğlu. Stres Sağlık ve Stresle Başa Çıkma (492-525) Atkinson ve Hilgard Psikolojiye Giriş 14. Baskı, Ankara, Arkadaş Yayınevi, 4. Baltaş, Z. ve Baltaş, A. (2000). Stres ve Başa çıkma Yolları (20. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi, 5. Varcarolis E.M., H M.J. Essentials of Psychiatric Mental Health Nursing. A Communication Approach to Evidence-Based Care. Saunders Company, St.Louis, 2009. 6. Dökmen, Ü. (2005) İletişim Çatışmaları ve Empati (31.Basım). İstanbul: Sistem Yayıncılık, 7. Bach, S. and Grant, A. (2009). Communication and interpersonal skills for nurses (Transforming nursing practice). UK: Learning Matters Ltd., 8. Geçtan, E. (2009). İnsan Olmak. İstanbul: Metis Yayınları, 9. Harriet, L. (1999). Öfke Dansı. İstanbul: Varlık Yayınları. 10. Öz, F. (2010). Sağlık Alanında Temel Kavramlar. Ankara: Mattek Matbaacılık. 11. Özcan, A. (2006) Hemşire Hasta İlişkisi ve İletişim. Ankara: Sistem Ofset Basım Yayın San. Lim. Şrk., 12. Özer, A.K. (2009). Ben Değeri Tiryakiliği Duygusal Gerilimle Baş edebilme (10.Basım). İstanbul: Sistem Yayıncılık., 13. Özer, A.K. (2002). İletişimsizlik Becerisi. (3.Basım). İstanbul: Sistem Yayıncılık, 14. Özgüven, İ.E. (2002). Bireyi Tanıma Teknikleri (4. Basım), Ankara: Pdrem Yayınları.

DERS ADI : **4301318 TEMEL YAŞAM DESTEĞİ (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Solunum sistemi fizyolojisi, Dolaşım sistemi fizyolojisi, Erişkinlerde solunum yolu tıkanıklıkları ve ilk yardım, Çocuk- bebeklerde solunum yolu tıkanıklıkları ve ilk yardım, Dolaşım sistemi sorunları ve kalp durması, Temel yaşam desteği ile ilgili temel kavramlar, Erişkinlerde temel yaşam desteği, Erişkinlerde temel yaşam desteği uygulaması, Çocuklarda temel yaşam desteği, Çocuklarda temel yaşam desteği uygulaması, Bebeklerde temel yaşam desteği, Bebeklerde temel yaşam desteği uygulaması, Defibrilasyon ve kardiyoversiyon, Defibrilasyon ve kardiyoversiyon uygulaması,

KAYNAKLAR : 1. Erdil F, Bayraktar N, Şenol-Çelik S (2010) Temel İlk Yardım. Efil Yayınevi. Ankara, 2. İnan HF, Kurt Z, Kubilay İ (2011) Temel İlk Yardım Uygulamaları Eğitim Kitabı, 3. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü İlk Yardım ve Acil Sağlık Hizmetleri Daire Başkanlığı, Ankara, 4. CPR ve ECC için 2010 Amerikan Kalp Vakfı (AHA) Kılavuzunda Öne çıkan Noktalar.

DERS ADI : **4301319 SAĞLIK BAKIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLİŞİM (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Teknolojik gelişimin hemşirelik eğitimi ve uygulamalarındaki yeri, Teknolojik gelişimin hemşirelik eğitimi ve uygulamalarındaki yeri, Yaşam modeli yaşam aktiviteleri doğrultusunda hemşirelik bakımında kullanılan teknolojik ürünler, Güvenli çevrenin sağlanması ve sürdürülmesi aktivitesi, Yaşam modeli yaşam aktiviteleri doğrultusunda hemşirelik bakımında kullanılan teknolojik ürünler, Güvenli çevrenin sağlanması ve sürdürülmesi aktivitesi, Solunum aktivitesi, Beslenme aktivitesi, Boşaltım aktivitesi, Kişisel hijyenin sağlanması ve sürdürülmesi aktivitesi, Beden ısısının sağlanması ve sürdürülmesi aktivitesi, Hareket aktivitesi, Uyku aktivitesi

KAYNAKLAR : 1. Potter P. Perry A. (2009) Fundamentals of Nursing (7. etd.)Mosby Elsevier, Canada. 2. AyFA. (2012) Sağlık Uygulamalarında Temel Kavramlar ve Beceriler, Nobel Tıp Kitabevleri, 4. Baskı,

İstanbul. 3. Sabuncu N, Ay FA.(2010) Klinik Beceriler Sağlığın Değerlendirilmesi, Hasta Bakım ve Takibi, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul. 4. Aştı TA., Karadağ A. (2011) Klinik Uygulama Becerileri ve Yöntemleri, Nobel Tıp Kitabevi, Adana. 5. Aştı TA., Karadağ A. (2012) Hemşirelik Esasları Hemşirelik Bilim ve Sanatı, Akademi Basın ve Yayıncılık, İstanbul.

DERS ADI : 4301320 HEMŞİRELİKTE FİZİK MUAYENE (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Muayene yöntemlerine giriş, veri toplama yöntemleri, Genel değerlendirme genel görünüm ve davranışlar, yaşamsal bulgular, vücut ağırlığı ve boy, Mental durumun değerlendirilmesi, Deri, saç ve tırnakların fizik muayenesi, Baş ve boyunun fizik muayenesi, Göz ve görme muayenesi, Kulak ve işitme muayenesi, Kalp ve kan damarlarının fizik muayenesi, Toraks ve akciğerlerin fizik muayenesi, Meme ve aksillaların muayenesi, Sinir sisteminin fizik muayenesi, Abdomenin fizik muayenesi, Kas ve iskelet sisteminin fizik muayenesi

KAYNAKLAR : 1. Sabuncu N., Ay AF.(Ed) 2010.Klinik Beceriler: Sağlığın Değerlendirilmesi Hasta Bakımı ve Takibi, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul. 2. Aştı TA, Karadağ A. (Ed) 2011. Klinik Uygulama Becerileri ve Yöntemleri, Nobel Kitabevi, Adana. 3. Kuyurtar F.2013 Klinisyen/Öğrenci Hemşire ve Ebeler İçin Fizik Muayene, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul. 4. Görgülü, RS. 2002. Hemşireler İçin Fiziksel Muayene Yöntemleri, 72 Tasarım Limited, Ankara

DERS ADI : 4301321 HEMŞİRELİKTE RİSK YÖNETİMİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Risk Yönetimi Tanımı, Risk Yönetiminin Tarihçesi, İş Hijyeni / Kişisel Koruyucu Donanımlar, Çalışma ortamında bulunan Fiziksel riskler, Çalışma ortamında bulunan Kimyasal riskler, Risk Yönetimi ve Değerlendirilmesi, Çalışma ortamında bulunan Psikososyal riskler, Risk yönetim Matrisi, Çalışma ortamında bulunan Biyolojik Risk Etkenleri, Sağlık Kurumlarında risk yönetimi Risk değerlendirme stratejileri , Risk Kontrol Teknikleri, Risk Analizi, Çalışma Ortamında bulunan ergonomik riskler

KAYNAKLAR: Tanır F. (2016). Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi, Akademisyen Kitapevi, Bilir N. (2019). İş Sağlığı ve Güvenliği, 2. Baskı, Güneş tıp Kitapevleri, İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı (RG,2012).

2.SINIF IV. YARIYIL

DERS ADI : 4301401 BULAŞICI HASTALIKLAR (2+0) 5 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Enfeksiyon etkenleri ve genel özellikleri, Enfeksiyonlardan korunma, Bağışıklama, Deri ve mukoza yolu ile bulaşan Enfeksiyon hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve hemşirelik bakımı, Kan ve diğer yollarla bulaşan enfeksiyonlar ve hemşirelik bakımı I, Kan ve diğer yollarla bulaşan enfeksiyonlar ve hemşirelik bakımı II, Solunum yolu ile bulaşan enfeksiyon hastalıkları ve hemşirelik bakımı I, Solunum yolu ile bulaşan hastalıklar, Sindirim yolu ile bulaşan enfeksiyon hastalıkları ve hemşirelik bakımı I, Sindirim yolu ile bulaşan enfeksiyon hastalıkları ve hemşirelik bakımı II, Hastane enfeksiyonları önlem yöntemleri I, Hastane enfeksiyonları önlem yöntemleri, Bulaşıcı hastalıklar ve önlem yöntemlerine yönelik literatür taraması ve tartışma.

KAYNAKLAR : 1. Görak G, Savaşer S,Yıldız S. Bulaşıcı Hastalıklar Hemşireliği. İstanbul Medikal Yayıncılık, İstanbul, 2011, 2. Avcı Aİ. İnfeksiyon Hastalıkları, Göktuğ Yayıncılık, Ankara, 2010. 3. Topçu WA. Söyletir G, Doğanay M (ed) . İnfeksiyon Hastalıkları. Nobel Tıp Kitabevi, Ankara, 2001.

DERS ADI : 4301402 CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ (5+12) 14 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Cerrahi hemşireliğine giriş, Homeostazis, Cerrahide sıvı-elektrolit ve asit-baz dengesizlikleri ve hemşirelik bakımı, Cerrahide şok, Aseptik teknik ve cerrahi enfeksiyonlarda hemşirenin rolü, Cerrahi girişim

öncesi, sırası ve sonrası dönem hasta bakımı, Doku zedelenmesi ve yara bakımı, Yanık ve hemşirelik bakımı, Sinir sisteminin cerrahi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Kardiyovasküler sistemin cerrahi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Solunum sisteminin cerrahi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Sindirim sisteminin cerrahi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Endokrin sistemin cerrahi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Kas-iskelet sisteminin cerrahi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Üriner sistemin cerrahi hastalıkları ve hemşirelik bakım, Transplantasyonda hemşirelik bakımı, Meme cerrahisi ve hemşirelik bakımı, Kulak-burun-boğaz hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Gözün cerrahi hastalıkları ve hemşirelik bakımı.

KAYNAKLAR : 1.Karadakovan A, Eti-Aslan F. (2010). Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevi, Adana. Aksoy G, Kanan N, Akyolcu N. (2012). Cerrahi Hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevi. İstanbul. 3. Smeltzer SC, Bare BG, Hinkle JL, Cheever KH. (2008). Brunner&Suddarths Textbook of Medical-Surgical Nursing, 11th Ed., Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia. 4. Akbayrak N, Erkal-İlhan S, Ançel G, Albayrak SA. (2007). Hemşirelik Bakım Planları. Birlik Matbaası, Ankara.

DERS ADI : 4301404 HEMŞİRELİK TARİHİ VE DEONTOLOJİSİ (2+0) 4 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Deontoloji/etik bilimi ve gelişimi, Dünyada ve Türkiye’de hemşireliğin tarihsel gelişimi: Meslekleşme süreci ve eğitim sistemleri, Florence Nightingale ve modern hemşirelik, hemşirelik felsefesi, Hemşirelikte ahlak ve değerler, hümanizm ve hemşirelik, Holizm ve hemşirelik, Hemşirelikte etik: Tarihsel gelişimi, Uluslararası Hemşireler Konseyi (ICN)-Mesleki etik kodları, Hemşirelerin karşılaştıkları etik sorunlar, İnsan ve hasta hakları, Hemşire hakları, hemşirelik ve meslekleşme süreci: İş ve meslek Kavramları, Meslekleşme ölçütleri, Hemşirelikte motivasyon, İş doyumu, Hemşirelik imajı, Hemşirenin görev-yetki ve sorumlulukları, Hemşirenin rol ve işlevleri, Hemşirelik bakımı verme modelleri: -vaka yönetimi -fonksiyonel hemşirelik yönetimi -ekip hemşireliği yöntemi -primer hemşirelik -klinik yol gösterici, Ekip çalışması, Mesleki güç oluşturma ve örgütlenme, Hemşirelik mesleği ile ilgili yasalar, Hemşirelik kanunu

KAYNAKLAR : 1. Sütlaş M.(2000) Hasta ve Hasta Yakını Hakları. Berdan Matbaacılık. İstanbul. Tschudin, 2. V. (2003) Ethics in Nursing. Elsevier Science. Edinburgh. 3. Bulut H. (2006) Kişilik Hakları ve Kişilik Haklarına Saldırıdan Kaynaklanan Hukuk Davaları. Beta Yayınları, İstanbul. Ulusoy MF, Uçar H. (2002) Araştırma Etiği. Tasarım Ltd. Ankara

DERS ADI : 4301409 BESLENME İLKELERİ (2+0) 4 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Beslenmeye giriş ve sağlık, Karbonhidratlar, Lipitler, Proteinler, Nükleik Asitler, Enzimler, Enerji Metabolizması, Hormonlar ve Metabolizma, Su ve Mineraller, Vitaminler, Besin grupları, Katkı Öğeleri, Besinlerin işlenerek saklanması, içecekler, Diyet Posası- Diyet lifi, Bitkisel kimyasallar ve işlevsel besinler, Probiyotikler, Yemek planlama, Gebe ve loğusa beslenmesi, Çocuk beslenmesi, Şişmanlık- zayıflık

KAYNAKLAR : 1. Baykal A. Beslenme. Hatipoğlu yayınevi. Ankara. 2010, 2. Taşkın L. Doğum ve kadın sağlığı hemşireliği, Geliştirilmiş 3.baskı, Sistem ofset matbaacılık, Ankara 1998, 3. Bulduk S. Beslenme İlkeleri ve Menü Planlama. Detay yayınları. Ankara. 2002, 4. Tekinşen, O.C. Süt ürünleri teknolojisi, 3. Baskı S.Ü. basım evi, Konya, 2000, 5. Demirci, M. Beslenme. Rebel Yayıncılık. Tekirdağ. 200

DERS ADI : 4301407 SAĞLIK SOSYOLOJİSİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Sağlık sosyolojisine giriş, Sağlık ve hastalık kavramları, Plasebo ve nocebo etkisi, Somatizasyon ve psikosomatik hastalık, Teşhisin anlamı ve özellikleri, Rahatsızlıkların tıbbileştirilmesi, Alternatif tıbbi yönelimler, Geleneksel doğum, Modern doğum, Geleneksel ve modern bebek beslenmesi, Tıp etiği, Araştırma ve Yayın etiği.

KAYNAKLAR : 1. Türkođan O.(1998). Kùltür ve Sağlık-Hastalık Sistemi, İstanbul. 2. Mahmut Tezcan.(1993).Sosyolojiye Giriş, Ankara. 3. Cırhinlioğlu, Z. (2010). Sağlık Sosyolojisi, 2. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara. 4. Nalçacı E , Özalp E. (2006). Eleştirel Sağlık Sosyolojisi Sözlüğü, Nazım Kitaplığı, İstanbul. 5. Özkalp E. (2001) Sosyolojiye Giriş, T.C. Anadolu Üniversitesi, 11. Baskı, Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayın No:140, Eskişehir

DERS ADI : **4301412 BAğIMLILIK VE HEMŞİRELİK** (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİğİ : Bağımlılığın tarihçesi, Bağımlılık ve bağımlılık türleri, Bağımlı profili, uyuşturuğu ve uçucu kavramı ve bağımlılık yapan maddeler, Alkol bağımlılığı, Alkol bağımlılığı, diğer bağımlılıklar (kumar, seks, internet vb.), psikiyatrik hastalıklar ve bağımlılık, Özel popülasyonlar (çocuk, ergen, gebe, kadın vb.) ve bağımlılık, Tıbbi yaklaşım ve bağımlılık tedavisinde hemşirenin rolü, Psikososyal tedavi, her türlü bağımlılığa karşı alınabilecek önlemler ve danışmanlık

KAYNAKLAR : 1. Ögel K (2002) Madde Bağımlılarına Yaklaşım ve Tedavi. IQ Yayıncılık, İstanbul. 2. Ögel K (2010), Sigara, Alkol ve Madde Kullanım bozuklukları: Tanı, Tedavi ve Önleme, Yeniden Yayınları, İstanbul. 3. Evren C, Ögel K, Uluğ B(2012) Alkol Madde Bağımlılığı Tanı Tedavi El Kitabı, Türk Psikiyatri Derneği Yayınları, Ankara. 4. Öztürk O (1995) Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. HYB, Ankara.

DERS ADI : **4301413 BİLGİSAYAR BİLİMLERİ** (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİğİ :Uygulama türleri, programlama dilleri, C/C++ programlama diline giriş, Standart giriş/çıkış fonksiyonları, veri tipleri, değişkenler, Atama ifadeleri, aritmetik ve mantıksal operatörler, Karar, dallanma ve döngüler, Sayı tabanları, bit bazında operatörler, Önişlem operatörleri, başlık dosyaları, sabitler, matematiksel fonksiyonlar, Fonksiyonlar, işaretçiler, Karşılaştırma ve döngü komutları, Diziler, dizlerde işaretçiler, matris işlemleri, Katarlar, katarlarda işaretçiler, bellek ve karakter fonksiyonları, Yapılar, Enumlar, veri tipi oluşturma, uygulamalara argüman aktarımı, Dosya giriş/çıkış kullanımı, Görsel bileşenler ile yazılım geliştirmeye giriş, Grafıksel kullanıcı ara yüzü ile yazılım geliştirmeye giriş.

KAYNAKLAR : 1.Yıldız F, Gündüz M, Baykan K, Uğuz H. Temel Bilgisayar Bilimleri, Atlas Yayınevi, İstanbul, 2006, 2. Necip Ergül, Tugay Arat. Temel Bilgisayar Teknolojileri Kullanımı ve Bilgisayar Bilimleri. Ocak 2006 / 1. Baskı.

DERS ADI : **4301414 REHABİLİTASYON HEMŞİRELİğİ** (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİğİ : Derse giriş ve dersin tanıtımı, Rehabilitasyona genel bakış, Rehabilitasyon merkezleri, Rehabilitasyon hemşiresinin görev ve yetkileri, Kronik hastalık , engellilik ve uyum, baş etme, Yutma ve beslenme durumunu iyileştirme, Cilt bütünlüğünü sürdürme, Bağırsak ve mesane yönetimi, Hareket ve fonksiyonun desteklenmesi, Hastaların ve ailelerin eğitimi, Özel sağlık değişiklikleri olan bireylerin klinik rehabilitasyonunun yönetimi

KAYNAKLAR : 1. Özdemir I., Sütçü çiçek. H., Rehabilitasyon ve Hemşirelik, Nobel yayın, 2014

DERS ADI : **4301416 HASTA VE ÇALIŞAN GÜVENLİğİ** (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİğİ : Hasta ve çalışan güvenliğinde temel kavramlar, Hasta ve çalışan güvenliği konusundaki mevzuat, Uluslararası hasta güvenliği hedefleri, Hasta kimliğini tanılama, Sağlık çalışanları arasında iletişimin artırılması, Ameliyathanede hasta güvenliği, İlaç güvenliği, Hasta düşmeleri, Bası yaraları, Hastane ilişkili enfeksiyonlar, Güvenlik kùltürü, Sağlık çalışanlarının maruz kaldığı muhtemel riskler ve alınması gereken önlemler (Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal riskler, Sağlık çalışanlarının maruz kaldığı muhtemel riskler ve alınması gereken önlemler (ergonomik, psikososyal riskler) **KAYNAKLAR** : -

DERS ADI : 4301417 HEMŞİRELİKTE ESTETİK BİLME YOLU (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Hemşirelikte estetik bilginin hemşirelik literatüründe yorumlanması, Estetik bilmede temel kavramlar, Estetik deneyimin öğeleri, Sanat ve hemşirelik sanatı, Sanat ve hemşirelik sanatı, Şiir yorumlama (Kızamık Ağıdı), Öykü yorumlama (Sindirim öyküsü), Öykü yorumlama (Diyabet öyküsü), Türkü yorumlama (Aşık Veysel), Resim Yorumlama (Salvador Dali), Öykü Yorumlama (İletişim öyküsü) ve Konuk, Öykü Yorumlama (Diyabet öyküsü), Öykü Yorumlama (Acil öyküsü)

KAYNAKLAR : 1. Chinn, P., Watson, J. (Ed.) (1994), Art and Aesthetics in Nursing, National League for Nursing Press Pub. No. 14-2611, New York, 2. Cody, W., (Ed.), (4th Ed.), (1999), Philosophical and theoretical Perspectives for Advanced Nursing Practice, 3. Jones and Bartlett Publishers, Sudbary, 2006, 3. Chinn, P., Kramer, MK. Theory and Nursing Integrated Knowledge Development (5th ed.), Mosby, St LouiS Basford, L., Slein, O., (Ed.) (2003) Theory and Practice in Nursing, Purnell, M., (2014), On ivity, Journal of Art and Aesthetics in Nursing and Health Sciences, 2(1) Fall p. 4 7. Yakıncı, C., ve Ark. Tarafından derlenen öykü kitapları. Akademisyen Kitapevi, İnönü Üniversitesi Yayınları, Logos Yayıncılık, Türk Çocuk Gastroenteroloji Hepatoloji ve Beslenme Derneği Yayınları.

DERS ADI : 4301418 TAMAMLAYICI VE BÜTÜNLEŞİK SAĞLIK UYGULAMALARI (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Tamamlayıcı ve Bütünleşik Sağlık Uygulamaları, Tamamlayıcı ve Bütünleşik Sağlık Uygulamalarının Etik ve Yasal Yönü, Bütünleşik Sağlık Uygulamalarının Kullanıldığı Hastalıklar- Palyatif Bakım / Evde Bakım, Uygulama Örnekleri: Çin tıbbi: Akupunktur ve Akupressür / Ayurveda / Homeopati, Uygulama Örnekleri: Refleksoloji ve Aromaterapi, Uygulama Örnekleri: Doğal Ürünler / Fitoterapi, Uygulama Örnekleri: Meditasyon / Hipnoz, Uygulama Örnekleri: Müzik Terapi / Sanat Terapi / Hayvan Terapisi, Uygulama Örnekleri: Hacamat ve Sülük, Uygulamaların olumsuz yönleri, Bütünleşik Sağlık Uygulamalarında Hemşirenin Rolü, Ulusal Makale incelemeleri, Uluslararası Makale incelemeleri, Ders genel özeti ve kapanış

KAYNAKLAR Sağlık Profesyonelleri İçin Geleneksel ve Tamamlayıcı Tedavi (GETAT) Güncel Yaklaşımlar. Editor: Dr. Öğr. Üyesi Nilgün AVCI Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları: Bugünden Yarına, Hayata Uygulama. Editör: Prof. Dr. Serpil DEMİRAĞ, Hipokrat Yayınevi. Sağlık Bakanlığı, Mevzuat

3. SINIF V. DÖNEM

DERS ADI : 4301501 ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ (2+0) 5 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Bilim ve araştırma, Hemşirelik ve bilimsel yaklaşım, hemşirelik araştırması, Hemşirelik araştırmalarında etik, Araştırma Süreci, Nicel araştırma tasarımları 1-2-3, Nitel araştırma tasarımları, Evren ve örneklem, Örneklem yöntemleri, Veri toplam araçlarının niteliği, Verilerin çözümlemesinde istatistiksel yöntemler (SPSS, Araştırma raporu hazırlama)

KAYNAKLAR : 1. Karasar N, (1995). Bilimsem Araştırma Yöntemi, 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd. 2. Sümbüloğlu V, Sümbüloğlu K, (2002) Sağlık Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri, Hatiboğlu Yayınları. 3. Erefe, İ. (Editör), Hemşirelikte Araştırma, İlke Süreç ve Yöntemler, Hemşirelikte Araştırma ve Geliştirme Derneği Yayınları, 4. Servet, Ö.(2009). Sağlık Alanında Araştırma Yöntemleri? Güneş Tıp Kitabevi.

DERS ADI : 4301504 DOĞUM VE KADIN HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ

(5+12) 14 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Doğum ve kadın hastalıkları hemşireliğine giriş, Kadın ve sağlık bakım sistemi, politikalar,

yasalar, Üreme sisteminin anatomisi ve fizyolojisi, Gebeliğin oluşumu ve fetusun fizyolojisi, Gebelikte annenin fizyolojisi, Doğum öncesi bakım ve güvenli annelik, Fetal sağlığın değerlendirilmesi, Riskli gebelikler, Normal doğum eylemi, izlem ve bakım, Riskli doğum eylemi, izlem ve bakım, Doğum sonu dönem, Doğumsonu riskli durumlar, Yenidoğan bakımı ve beslenmesi, Aile planlaması danışmanlığı, İnfertilite ve yardımcı üreme teknikleri, Jinekolojik tanı ve tedavi yöntemleri, Jinekolojik kanserler, Kadın hayatının evreleri üreme sistemi enfeksiyonları ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar, Üreme siklusu anomalileri üreme organlarının yapısal ve fonksiyonel bozuklukları.

KAYNAKLAR : 1. Taşkın L, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği. Genişletilmiş XI. Baskı Sistem Ofset, Ankara, 2012, 2. Coşkun A, İnanç N, Ekizler H ve ark. Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği El Kitabı. Coşkun A (Ed). Vehbi Koç Vakfı Yayınları No:11, İstanbul, 1996, 3. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi, Aile Planlaması ve Üreme Sağlığı, T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Ankara, 2005, 4. Şirin A, Kadın Sağlığı, Bedray Yayıncılık, İstanbul, 2008, 5.

Gilbert ve Harmon. Çev. Ed. Taşkın L, Yüksek Riskli Gebelik ve Doğum El Kitabı. 2ci Baskı, Palme Yayıncılık, Ankara, 2002, 6. Çiçek N ve ark, Kadın hastalıkları ve Doğum Bilgisi Güneş Kitabevi, Ankara, 2004, 7. Coşkun A, Hemşire ve Ebelere yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Öğrenim Rehberi, İstanbul Medikal Yayıncılık, 2008.

DERS ADI : **4301516 BİYOİSTATİSTİK (2+0) 4 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : İstatistiğin tanımı ve temel kavramlar, Tanımlayıcı istatistik - frekans tabloları, Şekil ve Grafikler, Yer ölçüleri, Merkezi Eğilim Ölçüleri, Popülasyon Dağılımları (Binom, Poisson ve Normal Dağılım), Örneklem Metotları, Hipotez testlerine giriş, Tek örneklemlili hipotez testleri, İki örneklemlili hipotez testleri, İkidenden çok örneklemlili hipotez testleri, SPSS programının tanıtımı, SPSS programında tanımlayıcı istatistik, SPSS programında analitik istatistik

KAYNAKLAR : 1. Hazırlanmış ders notları (ppt sunusu), 2. Sümbüloğlu K, Sümbüloğlu V. Biyoistatistik. ANKARA: Somgür Yayıncılık, 2003, 3. Özdamar K. SPSS ile İstatistik. ESKİŞEHİR: Kaan Kitabevi, 1999.

DERS ADI : **4301553 BÜYÜME VE GELİŞME (2+0) 4 AKTS**

DERS İÇERİĞİ: Büyüme ve gelişme ile ilgili kavramlar, Büyüme ve gelişmenin ilkeleri, Büyüme ve gelişmeyi etkileyen faktörler, Sağlıklı çocukta büyümenin ve gelişmenin değerlendirilmesinde hemşirenin rolü, Gelişim ve Öğrenme Teorileri, Freud'un Psikoseksüel Gelişim Teorisi ve Hemşirelik Uygulamalarına Yansıması, Erikson'un Psikososyal Gelişim Teorisi ve Hemşirelik Uygulamalarına Yansıması Piaget'in Bilişsel Gelişim Teorisi ve Hemşirelik Uygulamalarına Yansıması, Kohlberg'in Ahlaki Gelişim Teorisi ve Hemşirelik Uygulamalarına Yansıması, Antropometrik Ölçümlerin Alınması ve Değerlendirilmesi, Gelişim Basamakları ve Gelişimin Değerlendirilmesinde Kullanılan Testler, Yenidoğanda Büyüme ve Gelişme Döneme Özgü Dikkat Edilmesi Gereken Konular ve Girişimler, Bebeklik Döneminde Büyüme ve Gelişme Döneme Özgü Dikkat Edilmesi Gereken Konular ve Girişimler, Oyun Çocukluğu Döneminde Büyüme ve Gelişme (1-3 Yaş) Döneme Özgü Dikkat Edilmesi Gereken Konular ve Girişimler, Okul Öncesi Dönemde Büyüme ve Gelişme (3-6 Yaş) Döneme Özgü Dikkat Edilmesi Gereken Konular ve Girişimler, Okul Çocukluğu Döneminde Büyüme ve Gelişme (6-12 Yaş) Döneme Özgü Dikkat Edilmesi Gereken Konular ve Girişimler, Adölesan Dönemde Büyüme ve Gelişme Döneme Özgü Dikkat Edilmesi Gereken Konular ve Girişimler

KAYNAKLAR: 1. Törüner EK., Büyükgönenç L., (2017). Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları, Ankara Nobel Tıp Kitapevleri, s. 27-40. 2. Çavuşoğlu H., (2019). Çocuk Sağlığı Hemşireliği, 13. Baskı, Ankara, Sistem

Ofset, s. 71-106. 3. Arıkan D., Çelebioğlu A., Güdücü Tüfekci F., (2018). Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişme. Eds: Conk Z., Başbakkal Z., Baş Yılmaz H., Bolışık B. İçinde: Pediatri Hemşireliği, 2. Baskı. Ankara, Akademisyen Kitapevi, s. 53-88. 4. Yiğit R.(2012). Çocukluk Dönemlerinde büyüme ve gelişme, Ankara Sistem Ofset. 5. WHO The Growth Chart (1994), A Tool for Use in Infant and Child Health Care, Geneva: WHO, 1986, Gren M(Ed), Bright Futures-Guidelines for Health Supervision of Infants, Children and Adolescents, National Center for Education in Maternal and Child Health, Arlington. 6. Wong DL. (2003) “Family Centered Care of Toddler” in Nursing Care of Infants and Children, Mos, 7. Edition.

DERS ADI : 4301556 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Yoğun bakım kavramı ve özellikleri, Yoğun bakımda hasta izlemi, Temel ve ileri yaşam desteği, Solunum problemi olan hastanın yoğun bakımda hemşirelik bakımı, Kardiyovasküler problemi olan hastanın yoğun bakımda hemşirelik bakımı, Renal problemi olan hastanın yoğun bakımda hemşirelik bakımı, Gastrointestinal/endokrin sistem problemi olan hastanın yoğun bakımda hemşirelik bakımı, Nörolojik problemi olan hastanın yoğun bakımda hemşirelik bakımı, Yoğun bakımda beslenme kavramı, Multiple travmalı hastanın bakımı, Multiple organ yetmezliği, Yoğun bakımda enfeksiyon kontrolü, Yoğun bakımda profilaksi, Analjezi ve sedasyon uygulamaları, Yoğun bakımda hasta hakları ve etik kararlar

KAYNAKLAR : 1. Erbay R. H. (2005) Yoğun Bakım, Current Clinical Strategies. Çevir, 2. Erwin R. Yoğun Bakımda Girişimler ve Teknikler. Çeviri, 3. McCann J.A.S., Moreau D. (2008) Critical Care Nursing Made Incredibly Easy, 2nd edition, Lippincott Williams&Wilkins, USA, 4. Urden L.D., Stacy K.M., Lough M.E. (2004) Priorities in Critical Care Nursing, 4th edition, Mosby, USA.

DERS ADI : 4301511 EVDE BAKIM HEMŞİRELİĞİ (SEÇMELİ DERS) (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Tanışma, dersin tanıtımı, Evde bakım tanımı ve evde bakıma gereksinimi olan gruplar, Türkiye’de ve Konya’da evde bakımla ilgilenen kurum ve kuruluşların tanıtımı, Dünyada ve Türkiye’de evde bakım evde bakımın sağlık politikamızdaki yeri, Evde bakım ekibi ve evde bakım hemşiresinin görev, rol ve sorumlulukları, Evde bakımda kültürel yaklaşım, Evde bakımda etik ve klinik kayıtların önemi, Vize ödevinin verilmesi (Öğrencilerin ailelerinin yaşadığı bölgedeki evde bakım ve sağlık hizmetlerini tanıtması), Evde bakımda iletişim, Evde bakımda yaşanan psikolojik sorunlar ve baş etme yolları, Konya’da evde sağlık hizmetleri, Evde bakımda enfeksiyon kontrolü, Evde bası yarası bakımı, Evde yaşlı bakımı ve bakım vericiler, Evde kullanılan ileri teknoloji bakım

KAYNAKLAR : 1. Allender JJA, Spradley B.W (2000), Community Health Nursing Concepts and Practice, Fifth Edition, Lippincott, Philadelphia- New York- Baltimore, 2. Kay Green. (1998) Home Care Survival Guide, Lippincott Raven, Philedelphia. 3. Danış M.Z (2004) Yaşlıların Evde Bakım Gereksinimleri ve Evde Bakıma İlişkin Düşünceleri, 4. Türkiye Güçsüzler ve Kimsesizlere Yardım Vakfı, Seçkin Yayıncılık, Ankara Bertan, 5. M. Güler Ç, (1995), Halk Sağlığı Temel Bilgiler, Güneş Kitabevi

DERS ADI : 4301517 ÇOCUKLARDA YARATICI VE GELİŞTİRİCİ AKTİVİTELER (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Çocuklar için yaratıcı ve geliştirici uygulamalara genel bakış, Yaratıcı ve geliştirici uygulamaların çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliğinde yeri ve önemi. Oyunun tanımı ve önemi, Gelişim dönemlerine göre oyun tipleri. Oyunun, gelişim dönemlerine göre çocuk sağlığına etkileri, Çocuklarda gelişim özelliklerine uygun oyuncak seçiminin önemi, Çocuklarda yaratıcı ve geliştirici aktivitelerde kullanılan uygun araçlar, Yaratıcı ve geliştirici aktivitelerde oyun çeşitleri, Kuramsal çerçevede oyun terapisinin gelişimi, Oyun

terapi, Yararıcı ve geliştirici aktivitelerde müziğin yeri, Yararıcı ve geliştirici aktivitelerde resmin yeri, Yararıcı ve geliştirici aktivitelerde teknoloji araçlarının yeri, Bilgisayar, TV gibi teknoloji araçlarının çocuk sağlığına etkileri, Palyaço hemşirelik ve hemşirelikte mizah, Çocuklarda yaratıcı ve geliştirici aktivitelerde hemşirenin sorumlulukları.

KAYNAKLAR : 1. Argun Y. (2012) Okul Öncesi Dönemde Yaratıcılık ve Eğitim. 3. Baskı. Anı Yayıncılık. 2. Binbaşoğlu C. (2013) Etkinlik Pedagojisi: Yaşamsal Düşünsel ve Üretici Eğitim. Anı Yayıncılık.

DERS ADI : **4301557 HEMŞİRELİKTE LİDERLİK (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Dersin tanımlanması, gereklilikler, dersten beklentiler, dönem için temel kurallar, liderliğe giriş, Liderlik kavramı, tanımı, liderlik teorileri, İzleyen kavramı, izleyici tipleri ve özellikleri, Liderliğin tarihçesi: Hemşirelik mesleğinin gelişimini etkileyen liderler, Liderlik stilleri, liderlik davranışları ve özellikleri, Kişisel liderlik potansiyelinin değerlendirilmesi, insana ve göreve yönelik liderlik, Etkileme süreci olarak liderlik: etkili güç kullanımı, güç kaynakları, kurumlarda güç kullanımı, Kadın ve liderlik, Vizyoner liderlik: Beceri geliştirme, liderlik için eyleme geçme, Vizyoner liderlik: Konumlandırma, mesleki kimlik tasarımı, Liderlik ve politikalara katılım, Hemşirelikte güçlendirme, Etkili lider olma yolları

KAYNAKLAR :1. Huber, D. (2010) Leadership and nursing care management. Saunders: Elsevier 2. Whitehead, D.K. (2010) Essentials of nursing leadership and management. Philadelphia: F.A. Davis

DERS ADI : **4301558 ONKOLOJİ HEMŞİRELİĞİ (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ :Kanser tarihi ve epidemiyolojisi, Karsinogenezis, Deri, baş-boyun ve meme kanseri, Gastrointestinal sistem ve üro-genital sistem kanserleri, Akciğer kanseri, Hematopoitetik sistem kanserleri, Kanser tedavisi ve hemşirelik bakımı, Semptom kontrolü (bulantı-kusma, stomatit, diyare, konstipasyon), Semptom kontrolü (yorgunluk, enfeksiyon, kanama, ekstremitasyon), Onkolojik aciller ve hemşirelik bakımı, Onkoloji hemşireliğinde yeni gelişmeler, Onkoloji hastasının evde bakım, Vaka Sunumu.

KAYNAKLAR: 1. Can, G. (Ed.) (2010). Onkoloji Hemşireliğinde Kanıta Dayalı Bakım, Nobel Tıp Kitabevleri Ltd.Sti, İstanbul. 2. Yancik R, Ries LA. (2000). Aging and cancer in America: demographics and epidemiologic perspectives. Hematol Oncol Clin North Am,14: 17-23.

DERS ADI : **4301559 HEMODİYALİZ HEMŞİRELİĞİ (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Diyaliz ekibi ve ekip üyelerinin görev tanımları, Diyaliz tipleri ve diyalizin fizyolojik prensipleri, Diyaliz endikasyonları (akut diyaliz, kronik diyaliz), Hemodiyalizde kullanılan araç-gereçler, Hemodiyaliz için damarsal giriş yolları ve heparinizasyon, Hemodiyaliz uygulama yöntemleri ve diyaliz yeterliliği, Hemodiyalizin akut ve kronik komplikasyonları, Periton diyalizi, Periton diyalizi komplikasyonları, Özel durumlarda hemodiyaliz (gebelerde, yaşlılarda, crush sendromu, İntoksikasyonlar, Diyaliz hastalarında enfeksiyon, Diyaliz hastalarında beslenme, Diyaliz hastalarında psikososyal sorunlar, Böbrek transplantasyonu.

KAYNAKLAR: 1. Akoğlu E. Hemodiyaliz Hemşireliği El Kitabı. Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü,2000

DERS ADI : **4301546 AMELİYATHANE HEMŞİRELİĞİ (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ :Dersin ve kaynakların tanıtımı, Ameliyathane hemşireliğine giriş ve temel kavramlar, Ameliyathane ekip organizasyonu, Ameliyathane hemşiresinin görev, yetki ve sorumlulukları ve eğitimi, Ameliyathane tasarımı, Ameliyathanede hasta güvenliği, Ameliyathanede çalışan güvenliği, Cerrahi asepsi ve cerrahi alan enfeksiyonlarının önlenmesi, Ameliyathanede sterilizasyon uygulamaları, Ameliyathanede dezenfeksiyon uygulamaları ve ameliyat odasının temizliği, Anestezi öncesi, sırası ve sonrası hasta bakımı,

Hipotermi ve malign hipertermi, Ameliyathanede kullanılan malzemeler, araç-gereçler ve bakımı, Pozisyon verme, Ameliyathanede güncel gelişmeler.

KAYNAKLAR : 1. Rothrock CR. Alexanderss Care of the Patients in Surgery. 14th ed. Elsevier Mosby, 2010. 2. Phillips N. (Ed). Berry&Kohns Operating Room Technique. 11th ed. St.Louis: Mosby Elsevier 2007 3. Yavuz van Giersbergen M, Kaymakçı Ş. Ameliyathane Hemşireliği, 1.basım, Türk Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireleri Derneği Yayını, 2015. 4. Veri tabanları ve süreli yayınlar

DERS ADI : **4301547 HASTALIKLARDA BESLENME (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ :Derse giriş ve dersin tanıtımı, Kalp ve damar hastalıklarında beslenme, Sindirim sistemi hastalıklarında beslenme, Solunum sistemi hastalıklarında beslenme, Diabetes mellitus, glukoz intoleransı ve beslenme, Böbrek hastalıklarında beslenme, Eklem bağ doku hastalıklarında beslenme, Yanıklarda ve infeksiyon hastalıklarında beslenme, Sinir sistemi hastalıklarında beslenme, Metabolik hastalıklarda beslenme, Besin allerjisi, gıda zehirlenmesi, Kanserde beslenme, Hastalıkların test diyetleri, Diyet-ilaç etkileşimi, Hastaların beslenme düzenleri ve eğitimi

KAYNAKLAR : 1. Hastalıklarda beslenme tedavisi. Prof. Dr. Emel tüfekçi Alphan, Hatipoğlu yayınları,

DERS ADI : **4301548 BİLGİ OKUR YAZARLIĞI (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Yaşam boyu öğrenme ve bilgi okuryazarlığı, Bilgi problemi çözme aşamaları, Yüksek öğretim ve hemşirelik bilgi okuryazarlığı standartları, Bilgi kaynakları türleri, Bilgi erişim ve bilgiye erişim stratejisi, Bilgiye erişim sistemleri, Bilgiye erişim ve ulusal araştırma kaynakları-uygulamalar, Bilgi erişim ve uluslararası araştırma kaynakları, Bilgi erişim ve uluslararası araştırma kaynakları- uygulama, Bilgiye erişimde elektronik kaynaklar ve veri tabanları, Bilgiye erişimde elektronik kaynaklar ve veri tabanları-uygulama, Alıntı, aktarma, kaynakgösterme, kaynakça hazırlama pratiği alıntı, aktarma, kaynak gösterme-uygulama (Endnote, Mendeley, Latex, Zotero)

KAYNAKLAR : 1. Gaunt, J., Morgan, N., Somers, R., Soper, R., Swain, E., & Sell, R. (2009). Handbook for informationliteracy teaching (HILT): Cardiff University Library Service. Dinler, 2. Z. (2014). Bilimsel araştırma ve e-kaynaklar: Ekin Kitapevi. 3. Hersh, W. (2008). Information retrieval: a health and biomedical perspective: Springer Science & Business Media. 4. Sumbüloğlu, V., & Sumbüloğlu, K. (2013). Sağlık bilimlerinde araştırma yöntemleri: Hatiboğlu Yayınları. 5. Tamdoğan, O. G. (2009). Enformasyon zincirinde bilgi erişim sistemleri, bilgi erişim sürecinde kütüphane kurumu ve diğer bilgi merkezleri. Türk Kütüphaneciliği, 23(1), 151-168.

DERS ADI : **4301549 DOĞURGANLIĞIN DÜZENLENMESİ (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Aile planlamasına giriş, Aile planlamasının tanımı ve önemi, Aile planlamasının amacı, Aile planlamasında hemşirenin rol ve sorumlulukları, Dünyada ve Türkiye’de aile planlaması çalışmalarının tarihçesi, Dünyada ve Türkiye’de nüfus politikaları, Aile planlamasının yararları, Aile planlaması danışmanlığı, Başvuran kişinin değerlendirilmesi, Kombine hormonal kontraseptifler, Yalnız progesteron içeren kontraseptifler, Rahim içi araçlar, Bariyer yöntemler, Doğal aile planlaması yöntemleri (DAP), Gönüllü cerrahi sterilizasyon, Özel durumlarda aile planlaması danışmanlığı

KAYNAKLAR : 1. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi, Kontraseptif Yöntemler, T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Ankara,2005. 2. Aile Planlaması Klinik Uygulama El Kitabı, Nobel Kitabevi, İstanbul, 2005. 3. Şirin A.,(ed.)Kadın Sağlığı, Bedray Yayıncılık, İstanbul,

2008. Taşkın L.: Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği. Genişletilmiş XI. Baskı Sistem Ofset 2012 Ankara.

DERSİN ADI: **4301550 SAĞLIKLI YAŞLANMA (2+0) 3 AKTS**

DERSİN İÇERİĞİ: Sağlıklı yaşlanma, yaşlılık kavramı ve teorileri, Geriatriye temel prensipler, Türkiye’de ve dünyada yaşlılığın demografik durumu ve epidemiyolojisi, Geriatri/gerontoloji hemşireliği rol ve sorumlulukları, Yaşlı sağlığını değerlendirme, aktif ve sağlıklı yaşlanma, Yaşlı bireyde meydana gelen fizyolojik ve psikososyal değişimler, Yaşlıda güvenliğin sağlanması (ev kazalarının ve düşmelerin önlenmesi, ilaç kullanımı), Yaşlılık sendromları (alzheimer, osteoporoz, üriner inkontinans, diyabet, sarkopeni), Yaşlılarda yaşam kalitesi, Yaşlılarda beslenme ve egzersiz, Yaşlılara bakım verenlerin sorunları, Yaşlılık ve etik, yaşlı istismarı ve ihmali, Türkiye ve dünyada yaşlı bakım hizmeti veren kurumlar, kuruluşlar ve evde bakım, Ulusal ve uluslar Yaşlılıkla ilgili politika ve mevzuatlar.

KAYNAKLAR: 1. Bilgili N., Kitiş Y. Yaşlılık ve yaşlı sağlığı. Vize Yayıncılık, Ankara 2018; 2. Kalıncara V. ”Temel Gerontoloji:Yaşlılık Bilimi”, Nobel Akademik Yayıncılık, 2011, 3. Karadakovan A.(Çeviri Editörü), “Yaşlı Bakımı Hemşireliği”, Nobel Akademi Yayıncılık, Ankara, 2015

DERS ADI: **: 4301554 YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ: Dünyada ve ülkemizde yenidoğan sağlığı- Yenidoğan hemşireliği, Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinin organizasyonu, Yenidoğanın Değerlendirilmesi ve Bakımı, Yenidoğanın Değerlendirilmesi ve Bakımı, Yenidoğan resüsitasyonu, Bireyselleştirilmiş gelişimsel bakım, Kanguru Bakımı, Yenidoğanın beslenmesi- Enteral beslenme, Yenidoğanın beslenmesi- Parenteral beslenme, Yenidoğanda Sık Kullanılan İnvaziv Girişimler, Yenidoğan transportu, Yenidoğan hemşireliğinde etik, Yenidoğanın evdeki gereksinimleri ve bakımı -Dersin Değerlendirilmesi

KAYNAKLAR: 1. Yurdakök, M., Yiğit, Ş., & Çelik, T. (2019). Yenidoğan bakımında Hacettepe uygulamaları (Üçüncü baskı ed.). Güneş Tıp Kitabevleri. 2. Özek, E., & Bilgen Selva, H. (2018). Yenidoğan yoğun bakım hemşireliği esaslar ve uygulamalar. Güneş Tıp Kitabevleri. 3. Dağoğlu T, Görak G (2008). Temel Neonatoloji ve Hemşirelik İlkeleri. Yenilenmiş İkinci Baskı, Nobel Tıp Yayınları, 4. Törüner EK, Büyükgönenç L. (2012) Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. Göktuğ Yayıncılık. 5. Tüfekci, F. G., Alemdar, D. K., & Özdemir, F. K. (2016), Yenidoğan yoğun bakım hemşireliği (İkinci baskı). Nobel Akademik Yayıncılık. 6. Türk Neonatoloji Derneği, Tanı ve Tedavi Rehberleri <http://www.neonatology.org.tr/> 7.Neonatoloji Hemşireliği Derneği, <http://neonatolojihemsireligi.org.tr/>

DERS ADI: **: 4301555 KÜLTÜRLERARASI HEMŞİRELİK (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ: Sağlık ve kültür kavramlarının tanımı ve ilişkisi, Sağlığı ve hastalığı etkileyen kültürel faktörler, Kültürle ilgili temel kavramlar, Din, kültür ve sağlık ilişkisi, Transkültürel hemşirelik, Hasta/sağlıklı bireyde kültürel değerlendirme, Kültürel değerlendirmede bileşenlerin seçimi, Kültürlerarası hemşirelik modelleri, Kültürel yeterlilik ve kültürel yeterliliğin geliştirilmesi, Kültürel uygulamalar, Türkiye’de farklı kültürler ve sağlık yaklaşımları, Türkiye’de kültürel çeşitlilik ve sağlık uygulamaları, Dünya kültürleri ve sağlık uygulamaları –I, Dünya kültürleri ve sağlık uygulamaları –II

KAYNAKLAR: Potter P, Perry AG, Stockert P, Hall, A. (2013). Fundamentals of Nursing. London: Elsevier Mosby. ISBN: 9780323079334. Seviğ, Ü.,Tanrıverdi, G. (2012). Kültürlerarası Hemşirelik. İstanbul: İstanbul Tıp Kitapevi. ISBN:978-605-449-910-6

DERS ADI: : 4301560 KLİNİK MASAJ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ: Dersin tanıtımı Masaj tanımı, tarihçesi, farklı masaj yöntemleri Masajda genel prensipler, temel masaj teknikleri Masajın endikasyonları, kontraendikasyonları ve dikkatle uygulanması gereken durumlar, Temel masaj teknikler, Üst sırt ve boyun bölgesi masajı, Masajın etkileri, Alt sırt ve gluteal bölge masajı, Omuz ve üst kol masajı, Dirsek, ön kol ve el masajı, Kalça ve uyluk masajı, Diz ve alt bacak masajı, ve bölgesel karma uygulama süreçleri

KAYNAKLAR: İnci YÜKSEL, Türkan AKBAYRAK, Sezgin BALTACIOĞLU, Nazan TUĞAY, İlkin ÇITAK KARAKAYA, Funda DEMİRTÜR, Gamze EKİCİ (2018). Masaj Teknikleri. Hipokrat Kitabevi. ISBN: 978-605-9160-19-3

3.SINIF VI. YARIYIL

DERS ADI : 4301602 EPİDEMİYOLOJİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Epidemiyolojinin tanımı, Epidemiyolojik yöntemlerin kullanım alanları, Epidemiyolojide veri kaynakları, Epidemiyolojinin tarihsel gelişimi, Hız, oran, orantı prevalans, insidans kavramları, Epidemiyolojik ölçütler 1-2, Epidemiyolojik araştırma türleri, Tanımlayıcı epidemiyoloji, Analitik araştırmalar 1-2-3, Deneysel Epidemiyoloji, Metodolojik araştırmalar, Epidemiyolojik araştırmaları değerlendirme.

KAYNAKLAR : 1.Tezcan, S. (1992). Epidemiyoloji, Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi, Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı,Ankara, 2. Akbulut T., Sabuncu, H., Sağlık Bilimlerinde Araştırma Yöntemi ve Epidemiyolojisi, Sistem Yayıncılık.

DERS ADI: 4301604 ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ (5+12) 14 AKTS

DERS İÇERİĞİ: Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğine giriş, Dünyada ve Türkiye’de çocuk sağlığının durumu, Yaş dönemlerine göre normal büyüme-gelişme, Büyüme-gelişme bozuklukları, Çocuk sağlığının değerlendirilmesi, tanılama, sağlam çocuk izlemi, taramalar, Sık karşılaşılan pediatrik uygulamalar, İlaç uygulamaları, Bağışıklama. Çocuklarda beslenme, Yenidoğan tanımı, sınıflandırılması ve hemşirelik bakımı, Riskli yenidoğan ve hemşirelik bakımı, Konjenital defektli yenidoğan ve hemşirelik bakımı, Genetik ve metabolik sorunu olan çocuk, Sıvı- elektrolit dengesi, Sıvı-elektrolit dengesizliklerinde hemşirelik bakımı, Kalp sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı, GİS sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı, Solunum sistemi sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı, Endokrin sistem sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı, Hemşirelik süreci, Pediatrik bakım uygulamaları, Üriner sistem sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı, Nörolojik sistem sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı, Hematolojik sistem sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı, Onkolojik sorunu olan çocuk ve hemşirelik bakımı, Çocukluk çağı ruhsal sorunlar, Çocukluk döneminde sık görülen kazalar, yaralanmalar ve ilk yardım.

KAYNAKLAR : 1. Conk Z, Başbakkal Z, Yılmaz H B, Bolışık B. (2013) Pediatri Hemşireliği. Akademisyen Yayınevi. 2. Yiğit R. (2009).Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişme. 1. Baskı. Sistem Ofset. 3. Hokkenberry M J, Wilson D. (2012) Wongs Essentials of Pediatric Nursing. Eight Edition. Mosby, Elsevier. 4. Törüner EK, Büyükgöneç L. (2012) Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. Göktuğ Yayıncılık. 5. Neyzi O, Ertuğrul T. (2010) Pediatri. Cilt 1 ve 2, 4. Baskı. Nobel Tıp Kitabevi. 6. Dağoğlu T, Görak G. (2008). Temel Neonatoloji ve Hemşirelik İlkeleri. 2. Baskı. Nobel Tıp Kitabevleri. 7. Çavuşoğlu H. (2011). Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1 ve 2. 10. Baskı. Sistem Ofset. 8. Carpenito-Myet L J (Çeviren Erdemr F) (2012). Hemşirelik Tanıları El Kitabı. Nobel Yayınevi.

DERS ADI : 4301650 HEMŞİRELİKTE YÖNETİM (3+4) 6 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Yönetimle ilgili temel kavramlar, Hemşirelikte yönetimin ilgili olduğu bilim dalları, Hemşirelik hizmetleri yönetimi ve organizasyonu, Yönetim biçimleri ve yönetici tipleri, Hemşirelik ve liderlik, Hemşirelikte meslekleşme düzeyi ve meslek kriterlerine yönelik sorunları, Hemşirelikte yönetim süreci, Çalışan ve hasta güvenliği, Personel yönetimi, İş yerinde yıldırma (mobbing), Sağlık politikaları ve ilgili yasal düzenlemeler, Yönetim etiği

KAYNAKLAR : 1. Uyer, G. (1993) "Hemşirelik ve Yönetim", Hürbilek Matbacılık, Ankara.

DERS ADI : 4301647 HEMŞİRELİKTE ARAŞTIRMA KULLANIMI (1+2) 4 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Araştırma ve kanıt, Araştırmanın kullanım alanları, Araştırmanın eleştirel okunması, Bir araştırma raporunun değerlendirilmesi, Tanımlayıcı-ilişkisel tasarımda araştırmanın eleştirel değerlendirilmesi, Analitik çalışmanın eleştirel değerlendirilmesi, Deneysel tasarımdaki araştırmaların eleştirel değerlendirilmesi, Araştırmada rapor yazımı, Öğrencilere eleştirel değerlendirme formlarının tartışılması

KAYNAKLAR : 1. Erefe, İ. (Editör), Hemşirelikte Araştırma, İlke Süreç ve Yöntemler, Hemşirelikte Araştırma ve Geliştirme Derneği Yayınları. 2. Servet, Ö. (2009) Sağlık Alanında Araştırma Yöntemleri Güneş Tıp Kitabevi

DERS ADI: 4301622 PALYATİF BAKIM (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Dünyada ve Türkiye’de palyatif bakım, Palyatif bakımda ekip anlayışı, Palyatif bakım hemşireliği, Palyatif bakımda hasta ve ailesi, Palyatif bakımda prognoz kriterleri, Palyatif bakımda iletişim, Palyatif bakımda ilaç uygulama, Palyatif bakımda ağrı yönetimi, Palyatif bakımda beslenme, Palyatif bakımda semptom yönetimi ve acil durumlar, Palyatif bakım kapsamında yer alan hastalıklar ve özel gruplar (Yenidoğan, çocuk, yaşlı, HIV-AIDS hastası bireyler, kanserler), Ölüm kavramı - Yaşamın son anları ve hemşirelik, Yas süreci ve hemşirelik.

KAYNAKLAR : 1. Can G. (2015). Onkoloji Hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevi, 2. Kahveci K, Gökçınar D. (2014). Palyatif Bakım. Nobel Tıp Kitabevi, 3. Can G. (2015). Onkoloji Hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevi.

DERS ADI: 4301607 SAĞLIK HUKUKU (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ: Sağlık hukukuna giriş, Sağlık hukukunun kaynakları, Sağlık hukukunun temel ilkeleri, Hasta hakları, Hasta- hekim ilişkisi, Sağlık işletmeleri ve personelin sorumlulukları, Hekimin yükümlülükleri, Hekimin kusurlu davranması, Devletin sağlık hizmetleri nedeniyle sorumluluğu Manevi tazminat, Serbest hekimlerin sorumlulukları, Sağlık yöneticilerinin ve hemşirelerin sorumlulukları, Tıbbi uygulama hataları ve bilirkişilik, Sağlıkla ilgili suçlar ve önemli kararlar, Teşhis ve tedavi sözleşmesinin tanımı, unsurları, tarafları, teşhis ve tedavi sözleşmesinde tarafların hak ve yükümlülükleri.

KAYNAKLAR : 1 . Hakeri H. Tıp Hukuku, Ankara, 2012.

DERS ADI : 4301616 ATILGANLIK VE HEMŞİRELİK (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Atılganlığın tanımı, girişkenlik davranışının önemi, Atılganlık-çekingenlik-saldırganlık ve manüplatif davranışlar, Çekingen kişiliğin davranış özellikleri, Saldırgan kişiliğin davranış özellikleri, Manipulatif kişiliğin davranış Özellikleri, Atılgan kişilik ve atılgan davranışının özellikleri, Atılganlığın yararları, Atılganlığın kişisel ve mesleki açıdan önemi, Atılgan kişilik özelliğinin kişisel yararları, mesleki yararları, Atılganlık kazanımı ve davranış öğrenimi, Atılgan kişilik ve davranış örnekleri, Atılganlık uygulamaları, Dersin değerlendirmesi ve öğrencilerin kazandığı becerilerin tartışılması

KAYNAKLAR : 1. Alberti R., Emmons M. (2002) Atılganlık. Çev: Katlan S., HYB Yayıncılık, Ankara. 2. Ergüner, B. (2008) Girişkenlik Nedir? Hikmet Neşriyat. 3. Ruben DH. (1984) Progress in assertiveness, 1973-1983. 4. Özcan, A., (2006), Hemşire ? hasta ilişkisi ve iletişimi (2. baskı), Ankara: Sistem yayıncılık. 5. Terakye, G., (1993) Hemşirelikte İletişim ve Hasta Hemşire İlişkileri, Se&Ra Matbacılık, Ankara.

DERS ADI : 4301621 MESLEKİ İLETİŞİM (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Dersin ve öğretim yönteminin tanıtımı, Etkileşim raporu örneği ile iletişim teknikleri konusunda egzersiz, Gelişim dönemlerine (Çocuk, Adölesan, Yaşlı) göre iletişim, Hasta olan ve hastaneye yatan bireye yaklaşım (kriz, anksiyete, stres...), Ağlama ve ağlayan bireye yaklaşım, İsteklerde bulunan bireye yaklaşım, Tedaviyi reddeden ve öfke davranışı sergileyen bireye yaklaşım, Bağımlı bireye yaklaşım, Duyusal yoksunluk, Yalnızlık ve oryantasyon bozukluğu yaşayan hastaya yaklaşım (yoğun bakım ünitesinde yatan hasta, yatağa bağımlı hasta vb.), Ölümcül hastaya yaklaşım (kayıp, yas), Cinsel yönelimli davranışları olan bireye yaklaşım, Beden bütünlüğü bozulan hastaya yaklaşım (ameliyat, yanık, amputasyon vb.), Depresif ve içe dönük hastaya yaklaşım, Ruh sağlığı bozulmuş hastaya yaklaşım.

KAYNAKLAR : 1. Orlando I.J. (1985) Hemşire-Hasta İlişkisinde Kişilerarası Süreçler. Çev. Özcan A., Platin N., İstanbul, 2. Terakye G. (1998) Hasta- Hemşire İlişkileri. Zirve Ofset, Ankara 3. Özcan A. (2006) Hasta-Hemşire İlişkisi ve İletişim. Sistem Ofset Bas. Yay. San. Tic. Ltd. Şti., Ankara, 4. Edwards B.J., Brillhart J.K.(1981) Communication in Nursing Practice. Mosby Company, 5. Riley J.B. (2004) Communication in Nursing Fifth Edition Mosby, US, 6. Riley J.B. (2004) Communication in Nursing Fifth Edition Mosby, USA, 7. Sully P., Dallas J. (2005) Essential communication skills for nursing Elsevier Mosby, USA Veri tabanı: OVID, EBRARY, PROQUEST, EBSCOHOST, Science Direct.

DERS ADI : 4301651 ADLİ HEMŞİRELİK (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Adli tıp ve hemşirelik ile ilgili temel kavramlar, Adli hemşireliğin dünyadaki ve Türkiye'deki tarihsel gelişimi, Adli hemşirelerin çalışma alanları ve roller, Adli vakalarda hemşirenin yasal sorumluluğu, Sağlıklı/hasta bireyin hakları ve etik, Malpraktis ve hemşirelik, Şiddet, Çocuk-yaşlı istismarı, Adli jinekoloji (cinsel saldırılar, gebelikte travma, anne ölümleri, Ölüm ve ölüm sonrası değişiklikler, adli otopsi, Olay yeri inceleme, adli rapor hazırlama, Adli toksikoloji, Örnek adli vaka sunumları) **KAYNAKLAR** : 1. Özden D, Yıldırım N (2009) Adli vakaya hemşirelerin yaklaşımı. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık

Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi, 73-81. 2. Eşiyok B, Hancı İH, Özdemir Ç, Yelken N, Zeyfeoglu Y (2004) Adli hemşirelik. STED, 13(5): 169-171. 3. Koç S, Can M (2009) Birinci basamakta adli tıp. 2.baskı. İstanbul Tabip Odası Yayınları. 4. Kutlu Y, Bilgin H (2011). Adli psikiyatri servislerinde hemşirelik: Roller ve yaşanan güçlükler. Türkiye Klinikleri Psikiyatri Özel Dergisi, 4(1): 6772. 5. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi. <http://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/688B1Insan-Haklari-Evrensel-Beyannamesi.pdf>, 6. [Hasta Hakları Yönetmeliği . http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-555/hasta-haklari-yonetmeliği.html](http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-555/hasta-haklari-yonetmeliği.html) 7. Süreli yayınlar (Adli Tıp Dergisi)

DERS ADI : 4301652 İNFERTİLİTE HEMŞİRELİĞİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : İnfertilitenin tanımı, Dünyada ve Türkiye'de infertilite, Kadın infertilitesinin nedenleri, Erkek infertilitesinin nedenleri, İnfertilitenin çiftler üzerindeki psikolojik etkileri, İnfertilite teşhisinde kadınlara uygulanan yöntemler, İnfertilite teşhisinde erkeklere uygulanan yöntemler, İnfertilite tedavisi, Yardımcı üreme teknikleri (Aşılama) Yardımcı üreme teknikleri (İVF-ET), Yardımcı üreme teknikleri (ICSI), Yardımcı Üreme teknikleri ve tedavi sürecinde ortaya çıkan komplikasyonlar ve hemşirelik yaklaşımı, İnfertilitede danışmanlık, Yardımcı üreme tekniklerinde etik sorunlar ve yasal düzenlemeler,

KAYNAKLAR: 1. İnfertilite Hemşireliği, Prof. Dr. Nezihe Kızılkaya Beji, İstanbul, 2009. 2. Kızılkaya Beji N. Yavan T. Dikencik B. Akın N. Dinç A. Oksay Ü. Demirci H. Reis N. İnfertilite Sorunu, Yardımcı Üreme Teknikleri ve Hemşirelik Yaklaşımı

DERS ADI : 4301653 CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Cinsel sağlık ve üreme sağlığının tanımı ve önemi, Cinsel sağlık ve üreme sağlığını etkileyen faktörler, Cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakları, Dünyada ve Türkiye’de CS/ÜS sorunları, Yaşam dönemlerine göre CS/ÜS sorunları, Adölesan dönemde bedensel ve ruhsal değişiklikler, Adölesan dönemde cinsel sağlık ve üreme sağlığı sorunları ve çözümleri, Cinsel sağlık ve üreme sağlığı danışmanlığı, Cinsiyet ve toplumsal cinsiyetin tanımı ve önemi, Dünyada ve Türkiye’de toplumsal cinsiyet, Cinsiyet ve yasalar, Cinsiyet ve toplumsal cinsiyetin CS/ÜS’na etkileri, Seminer sunumları

KAYNAKLAR : 1. Üreme Sağlığına Giriş, T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı Ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Katılımcı Rehberi, Ankara, 2009. 2. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi, Kontraseptif Yöntemler, T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Ankara,2005. 3. Taşkın L.: Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği. Genişletilmiş XI. Baskı Sistem Ofset 2012 Ankara İstanbul 2001.

DERS ADI : **4301615 HEMŞİRELİKTE SİSTEMATİK YAKLAŞIM (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Hemşirelikte sistematik yaklaşımın tanımlanması, önemi, Hemşirelikte temel kavramlar, kuramlar ve kuramcılar, Hemşirelik sürecinin aşamaları, Veri toplama, Hemşirelik tanısı, Hemşirelik tanı sistemleri, Planlama, Uygulama ve kayıt, Değerlendirme, Bakım planı örnekleri

KAYNAKLAR : 1. Erdemir F. (2005) Hemşirelik Tanıları El Kitabı, 2. Baskı, Nobel Yayınları, 2. Potter P. Perry A. (2009) Fundamentals of Nursing (7. edition)Mosby Elsevier, Canada., 3. Birol L. (2009) Hemşirelik Süreci Kitabı, 6. Baskı, Etki Matbabacılık Ltd.Şti., İzmir, 4. Ay FA. (2012) Sağlık Uygulamalarında Temel Kavramlar ve Beceriler, Nobel Tıp Kitabevleri, 4. Baskı, İstanbul. 5. Sabuncu N, Ay FA. (2010) Klinik Beceriler Sağlığın Değerlendirilmesi, Hasta Bakım ve Takibi, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul. 6. Aştı TA., Karadağ A.(2011) Klinik Uygulama Becerileri ve Yöntemleri, Nobel Tıp Kitabevi, Adana. 7. Aştı TA., Karadağ A. (2012) Hemşirelik Esasları Hemşirelik Bilim ve Sanatı, Akademi Basın ve Yayıncılık, İstanbul.

DERS ADI : **4301654 KRONİK HASTALIKLAR VE HEMŞİRELİK (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Kronik hastalıklar tanımı, epidemiyolojisi, Kronik hastalıklarda değiştirilebilir ve değiştirilemez risk faktörleri, Kronik hastalıklardan korunma ve erken tanının önemi, Türkiye’de yürütülen kronik hastalıkların epidemiyolojisine ilişkin programlar, Kronik hastalıkların yönetiminde hemşirenin rolü, Kronik hastalığın birey, aile ve toplum üzerine etkisi (yeti yitimi, bakım yükü...). Kronik hastalıklara yönelik uyum süreci, Kronik hastalıklara yönelik özbakım süreci, Kronik hastalıklarda sağlık okur yazarlığı, Kronik hastalıklarda elektronik sağlık kayıtlarının rolü, sağlık bilişimi, Kronik hastalıklarda sağlık politikaları, Kronik hastalıklarda sağlığı geliştirme davranışları, Kronik hastalıklarda evde bakım

KAYNAKLAR : 1. Rector C. Community and Public Health Nursing Promoting the Public’s Health, Ninth Edition, 2018. 2. Frank J, Jepson R, Global Handbook Noncommunicable Diseases and Health Promotion. McQueen D.V.(Eds). Springer- Verlag New York, 2013.

DERS ADI : **4301655 PALYATİF VE YAŞAM SONU BAKIM (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Dersin Tanıtılması, öğrenme çıktılarının paylaşılması, 2 Palyatif Bakım Kavramı, Palyatif Bakımın Amacı, Felsefesi ve İlkeleri, Dünyada ve Ülkemizde Palyatif Bakım, Palyatif Bakımda Semptom Yönetimi –I, Palyatif Bakımda Semptom Yönetimi –II, Palyatif Bakımda Semptom Yönetimi –III, Özel Durumlarda Palyatif Bakım I, Özel Durumlarda Palyatif Bakım II, Yaşam Sonu Bakım, İyi Ölüm/ Huzurlu Ölüm, Hospisler, Palyatif ve Yaşam Sonu Bakım Sürecinde Hasta Ailesi Yaşadığı Psikososyal Sorunlar, Yas Süreci ve Ailenin Bakımı, Dersin Değerlendirilmesi

KAYNAKLAR: 1. Fadiloğlu Ç, Yıldırım, Y. Palyatif Bakım Semptom Yönetimi ve Yaşam Sonu Bakım. Ankara Nobel Tıp Kitabevi, Ankara, 2017. 2. Becker, R. (2016). Fundamental Aspects of Palliative Care Nursing 2nd Edition: An Evidence-Based Handbook for Student Nurses (Vol. 3). Andrews UK Limited. 2. Zerwekh, J. V. (2005). Nursing care at the end of life: palliative care for patient and families. FA Davis. 3. Sağlık Bakanlığı, S. (2015). Palyatif Bakım Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönerge. Erişim: <http://shgm.saglik.gov.tr/TR,10004>. 4. Uslu, F. Ş., & Terzioğlu, F. (2015). Dünyada ve Türkiye’de Palyatif Bakım Eğitimi ve Örgütlenmesi. Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi, 4(2), 81-90. 5. Konuya ilişkin güncel makaleler, rehberler.

4. SINIF VII. DÖNEM

DERS ADI : 4301702 RUH SAĞLIĞI VE PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ (5+12) 13 AKTS

DERS İÇERİĞİ : 21. yy. da ruh sağlığı, Koruyucu ruh sağlığı hizmetleri, Hemşirelik süreci, Ruh sağlığında hasta kabul ve taburculuk, Grup ilkeleri ve dinamiği, Stres ve psikosomatik hastalıklar, Konsültasyon liyezon psikiyatri hemşireliği, Kriz kavramı ve krize müdahalede hemşirenin rolü, Anksiyete bozuklukları ve hemşirelik bakımı, Somatoform bozukluklar ve hemşirelik bakımı, Şizofreni ve diğer psikotik bozukluklar, Duygu durum bozuklukları ve hemşirelik bakımı, Organik ruhsal bozukluklar ve hemşirelik bakımı, Kişilik bozuklukları ve hemşirelik bakımı, Yeme bozuklukları, uyku bozuklukları, Cinsel işlev bozuklukları ve hemşirelik bakımı, Ruhsal bozukluklarda tedaviler ve tedavilerde hemşirenin rolü

KAYNAKLAR : 1. Kum, N. ve ark. (1996) Psikiyatri Hemşireliği El Kitabı, Koç Yayınları, İstanbul. 2. Öztürk,

O.,(2002) Ruh Sağlığı ve Bozuklukları, Hekimler Yayın Birliği, Ankara. 3. Videbeck S.L., Psychiatric-Mental Health Nursing, Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia, 2010. 4. Townsend M.C., Essentials of Psychiatric Mental Health Nursing: Conceptsof Care in Evidence- Based Practice, F. A. Davis Company, 2010. 5. Schultz J.M, S.L., Videbeck Lippincotts Manual of Psychiatric Nursing Care Plans, Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia, 2009. 6. Varcaris E.M., H M.J. Essentials of Psychiatric Mental Health Nursing. A Communication Approach to Evidence-Based Care. Saunders Company, St.Louis, 2009. 7. Boyd M.A., Psychiatric Nursing: Contemporary Practice. Lippincott Company, Philadelphia, 2008.

DERS ADI : 4301715 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ (5+12) 14 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Halk Sağlığı ve halk sağlığı hemşireliği ile ilgili kavramlar, Halk sağlığının Tanımı, Halk sağlığının tarihsel gelişimi, Sağlık hizmetlerinin örgütlenmesi, I.,II.,III. Basamak sağlık hizmetleri, Evde semptom yönetimi ve evde tehlike belirtileri, Sağlık kavramı, korunması, geliştirilmesi, politika ve modeller, Sağlık eğitimi, İletişim ve danışmanlık, Okul sağlığı, Toplumda görülen önemli sosyal, bulaşıcı ve kronik hastalıklar, Bebek, çocuk ve adölesan sağlığı, Bağışıklama, Kadın, erkek ve yaşlı sağlığı, AP danışmanlığı, Çevre sağlığı, Toplum ruh sağlığı, İşçi sağlığı

KAYNAKLAR : 1.Stanhope M, Lancaster J, 1996, Community Health Nursing, Mosby 2.Bertan, M. Güler Ç, 1995, Halk Sağlığı Temel Bilgiler, Güneş, Erci Behice Halk Sağlığı Hemşireliği. 3.Concepts and Practice, Fifth Edition, Lippincott, Philadelphia- New York- Baltimore 4. Eren N, Öztekin Z (2002), Sağlık Ocağı Yönetimi, Genişletilmiş Baskı Palme Yayınları, Ankara. 5.Öztekin Z, Akdur R, Aycan S (ed), Herkese Sağlık, Türkiyenin Hedef ve Stratejileri (2001), Ankara, Barok Matbaacılık 6. Bertan M, Güler Ç. (1995) Halk Sağlığı Temel Bilgiler. Güneş Kitabevi, Ankara 7.Ed. 7. Erefe İ. (1998) Halk Sağlığı Hemşireliği El Kitabı, Vehbi Koç Vakfı Yayınları No=14, İstanbul 8. Fişek N, H. (1995) Halk Sağlığına Giriş. Çağ Matbaası, Ankara 9. 1993, 1998, 2003 yılları

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması Sonuçları

DERS ADI : 4301716 SOSYAL PEDIATRİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ: Çocuk sağlığı kavramı. Çocuk sağlığına ilişkin temel göstergeler, Çocukta sık karşılaşılan güncel sorunlar, Büyüme ve gelişmenin tanımı. Kuramsal yapıda büyüme ve gelişme, 0-1 yaş döneminde büyüme ve gelişme, 0-1 yaş dönemi sağlığı koruma ve geliştirme (bağışıklama, beslenme, kaza ve yaralanmalardan korunma), 1-3 yaş dönemi büyüme ve gelişme, 1-3 yaş dönemi sağlığı koruma ve geliştirme (bağışıklama, beslenme, kaza ve yaralanmalardan korunma vb), 3-6 yaş dönemi büyüme ve gelişme, 3-6 yaş dönemi sağlığı koruma ve geliştirme (bağışıklama, beslenme, kaza ve yaralanmalardan korunma vb), 6-12 yaş dönemi büyüme ve gelişme, 6-12 yaş dönemi sağlığı koruma ve geliştirme (bağışıklama, beslenme, kaza ve yaralanmalardan korunma vb), 12-18 yaş dönemi büyüme ve gelişme, 12-18 yaş dönemi sağlığı koruma ve geliştirme (bağışıklama, beslenme, kaza ve yaralanmalardan korunma vb) , Çocukluk döneminde sık görülen psikososyal sorunlar

KAYNAKLAR : 1.Basil J Zitelli B J, Davis H W. Çeviri Editörü: Tarım Ö.(2010) Pediatrik Fiziksel Tanı Atlası.Nobel Tıp Kitabevi., 2.Conk Z, Başbakkal Z, Yılmaz H B, Bolışık B. (2013) Pediatri Hemşireliği. Akademisyen Yayınevi.

DERS ADI : 4301717 ENGELLİ ÇOCUK VE AİLESİNE YAKLAŞIM (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Engellilik ile ilgili temel tanım ve kavramlar, Dünyada ve ülkemizde engelli çocukların durumu Çocuklarda engelliliğe ilişkin ulusal ve uluslararası çalışmalar, Engelliler ile ilgili yasal düzenlemeler çocuk hakları ve engellilik, Hemşirelik mesleğine göre engellilik, Engellilik konusunda hemşirelik kuram ve modelleri, Fiziksel engeli olan çocuk ve ailesine yönelik hemşirelik yaklaşımı, Zihinsel engeli olan çocuk ve ailesine yönelik hemşirelik yaklaşımı, Duyusal engeli olan çocuk ve ailesine yönelik hemşirelik yaklaşımı, Aile sistem teorileri ailenin engelli çocuğa yaklaşımı ve uyum süreci, Engelli çocuk ve ailesi ile iletişim, Engelli çocuğun evde bakımı ve güvenliği, Engelli çocuk ve oyun, Engelli çocuk ve okula hazırlık, Engelli çocukların eğitimi, Engelli çocuklarda cinsel sağlık ve üreme sağlığı

KAYNAKLAR : 1. Conk Z, Başbakkal Z, Yılmaz H B, Bolışık B. (2013) Pediatri Hemşireliği. Akademisyen Yayınevi. 2. Çavuşoğlu H. (2011). Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1 ve 2. 10. Baskı. Sistem Ofset. 3. Hokkenberry M J, Wilson D. (2012)Wongs Essentials of Pediatric Nursing. Eight Edition. Mosby, Elsevier. 4. Törüner EK, Büyükgönenç L. (2012) Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. Göktuğ Yayıncılık. 5. Yiğit R.(2009).Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişme. 1. Baskı.

DERS ADI : 4301718 TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Dersin ve öğretim yönteminin tanıtımı, Toplumsal duyarlılık projelerine ilişkin temel kavramlar, Toplumsal duyarlılık projelerinin önemi, Günümüzde topluma hizmet uygulamaları: Üniversiteler, Kamu kurumlarının ve Sivil toplum kuruluşlarının topluma hizmet uygulamaları ve toplumsal duyarlılık projeleri, Hedef kitle ve problemin belirlenmesi, Belirlenen problemlere yönelik çözüm önerileri üretme, Projede yapılabilecek aktivitelerin planlanması, Projede yapılabilecek aktivitelerin planlanması, Projede planlanan aktivitelerin uygulanması,, Projede yapılan aktivitelerin raporlanması hakkında bilgilendirme seminerleri düzenlenmesi, Projede yapılan aktiviteler hakkında bilgilendirme seminerlerinin düzenlenmesi, Genel Değerlendirme

KAYNAKLAR : İnternet siteleri: OVID, EBRARY, PROQUEST, EBSCOHOST, Science Direct

DERS ADI : 4301719 OKUL SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Dünyada ve Türkiye'de okul sağlığı hizmetlerinin tarihsel gelişimi, okul sağlığı kavramı ve önemi, okul sağlığı ekibi, Okul sağlığı hemşireliği evrensel tanımı, okul sağlığı hemşireliği tarihi, okul

hemşiresinin rol ve sorumlulukları ile eğitimi, Okul sağlığı hemşireliği hizmetlerinde organizasyon modelleri, ülkemizde yasal düzenlemelerle okul sağlığı hemşireliğinin yeri, okul sağlığı hizmetinde okul toplumu (Çocuk-Aile-Okul Personeli), birey ve aile odaklı okul sağlığı hizmetleri, ev ziyaretinin okul sağlığı hizmetlerinde yeri, güvenli okul çevresi, okul içi çevre, okul dışı çevre, besin güvenliği, Hemşirelik süreci doğrultusunda okul sağlığı gereksinimlerinin belirlenmesi, Okul çağı çocuklarında yaygın sağlık sorunları, riskli davranışlar (sigara, alkol kullanımı, cinsel davranışlar, beslenme bozuklukları, yetersiz fiziksel aktivite, şiddet), engelli çocuk ve ailesine yaklaşım, özel gereksinimli çocuklar; kaynaştırma eğitimi, okul çağı dönemi çocuklarında izlem, döneme özgü büyüme ve gelişmenin izlenmesi (okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim, lise), taramalar: Okula giriş taraması ve periyodik taramalar (Göz sağlığı, işitme, konuşma, ağız ve diş sağlığı), Okul çağı dönemi çocuklarında izlem, çocukluk çağı enfeksiyöz hastalıkları, acil durumlara yaklaşım, Sağlığı koruma ve geliştirme, sağlık eğitimi, okul sağlığını geliştirme programları, sağlıklı beslenme önerileri, fizik aktivite, hijyen, aşılama, ruh sağlığının geliştirilmesi, Araştırma ve kayıt tutma, okul sağlığı hizmetini değerlendirme, geliştirme programları içinde araştırmaların önemi, Okul sağlığı geliştiren okullar, okul sağlığını geliştirme programları hemşireliği hizmetinde kayıt tutma, içeriği ve önemi hemşirelik süreci, Okul sağlığını geliştirme programları ve okulda yapılan sağlığı geliştirme çalışmalarından örnekler

KAYNAKLAR : 1. Lewis KD, Bear BJ: Manual Of School Health. Second Edition. Saunders, 2002, 2. Allender, J., Rector, C., Warner, K. (2009). Community Health Nursing: Promoting and Protecting the Public's Health. 7edit. Lippincott Williams & Wilkins Publishers, 3. Güler Ç., Akın A.(2006). Halk Sağlığı Temel Bilgiler, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 4. Maurer FA, Smith CM. (2009.)Community/ Public health Nursing practice Health for families and populations.4th edit. Saunders Elseiver, St.Louis Publishers, 5. Öztekin, Z., Kubilay, G.,(2011). Toplum Sağlığı ve Hemşireliği, Palme Yayıncılık, Geliştirilmiş 3. baskı, Ankara, 6. Saucier, K. L., Janes, S. (2009). Community Health Nursing Caring For the Public's Health, 2nd edit. Jones and Bartlett Publishers, 7. Stamler, L.L., Yiu, L. (2011). Community Health Nursing: A Canadian Perspective. 3rd edit. Pearson Prentice Hall Publisher

DERS ADI : 4301720 SAĞLIK POLİTİKALARI (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Sağlığın ekonomi politikası, Sağlık politikalarının belirleyicileri, Sağlık hizmetlerinin finansmanı, Ülkelerin ekonomik yapısı ve sağlık politikaları, Uluslararası sağlık kuruluşları ve bunların işleyiş mekanizmaları, Cumhuriyet dönemi sağlık politikamız, Dünya ve ülkemizde sağlığının durumu ve öncelikli sorunlar, Politika geliştirme ve politika analizi, Hemşireler için ülke düzeyinde politikal eylem, Hemşireler için mesleki örgütler düzeyinde politikal eylem, Temel sağlık hizmetleri açısından ülke karşılaştırmaları

KAYNAKLAR : 1. Keyder Ç, Üstündağ N Ağartan T Yoltar Ç (2010) Avrupa'da ve Türkiye'de Sağlık Politikaları /Reformlar - Sorunlar? Tartışmalar, İletişim Yayınları. 2. Ulusal ve Uluslararası (Ülkelere Göre) Sağlık Politikaları, Toplum ve Hekim, 2006- 2007-2008. 3. Sağlık Mevzuatı

DERS ADI : 4301721 SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİ (2+0) 3 AKTS

DERS İÇERİĞİ : Toplum ve topluma sağlık hizmet uygulamaları ve sosyal sorumluluk projelerine ilişkin temel kavramlar, Topluma sağlık hizmet uygulamalarının ve sosyal sorumluluk projelerinin önemi ve örnekler, Hedef kitle problemini belirleme, Belirlenen problemlere yönelik çözüm önerileri üretme, Panel, Konferans, bilgilendirme seminerleri düzenleme, Sosyal sorumluluk çerçevesinde çeşitli projelerde gönüllü olarak yer alma, Proje bilgisi: Raporlaştırma hakkında genel bilgilendirme, Grup projelerinin sunumu ve teslimi

KAYNAKLAR : Stanhope M, Lancaster J, 1996, Community Health Nursing, Mosby., Bertan, M. Güler Ç, 1995, Halk Sağlığı Temel Bilgiler, Güneş, Erci Behice Halk Sağlığı Hemşireliği., Concepts and Practice, Fifth Edition, Lippincott, Philadelphia- New York- Baltimore, Eren N, Öztekin Z (2002), Sağlık Ocağı Yönetimi, Genişletilmiş Baskı Palme Yayınları, Ankara.

DERS ADI : **4301724 KADIN SAĞLIĞI VE ETİK (2+0) 3 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Etik kavramı ve etik türleri, Tıp etiği ve temel etik ilkeler, Etik problemleri anlama etik karar verme, Etik kurullar, Yardımcı üreme teknikleri ve etik embriyo transferi ve embriyo donörlük ve etik, Yardımcı üreme teknikleri ve etik (devam), Embriyonun dondurularak saklanması ve etik, Taşıyıcı annelik, Prenatal tanı yöntemleri ve etik cinsiyet seçimi ve etik, Gebelik, kürtaj ve etik yaklaşımlar, Kadın için kontraseptif yöntemlerin sunulmasının etik yönleri, Sezaryen ve etik, Yenidoğan ve etik, Genital mutilasyon ve etik kızlık muayenesi ve etik, Cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve etik, Prenatal tanıyı takiben gebeliğin sonlandırılması ve ciddi malformasyonlu fetusların yönetimindeki etik ilkeler, hemşirelik ve etik KAYNAKLAR : 1. Gilbert ES, Harmon JS (2011). Yüksek Riskli Gebelik ve Doğum El Kitabı. Çeviri Editörü: Lale Taşkın. İkinci Baskıdan Çeviri. Palma Yayıncılık. 2. Şirin A, Kavlak O (2008). Kadın Sağlığı. 1. Baskı Bedray Yayıncılık. 3. Çobanoğlu N (2007). Tıp Etiği. İlke Yayınevi. 4. Burkhardt M, Nathaniel A (2013). Çağdaş Hemşirelikte Etik. Çeviri Editörü: E.Alpar Ş, Bahçecik N, Karabacak Ü. 3.Baskı. İstanbul Medical Yayıncılık

4. SINIF VIII. DÖNEM

DERS ADI : **4301821 HEMŞİRELİK UYGULAMALARI (1+32) 30 AKTS**

DERS İÇERİĞİ : Mesleki uygulama dersinin tanıtımı, İç Hastalıkları Hemşireliği-Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği-Psikiyatri Hemşireliği-Hemşirelikte Yönetim-Halk Sağlığı Hemşireliği-Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği- Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği vaka takibi ve sunumu

KAYNAKLAR : 1. Karadakovan A., Aslan FE. (eds). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Nobel Tıp Kitabevi, Adana, 2010. 2. Akdemir N, Birol L. İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Sistem Ofset, Ankara, 2005. 3. Taşkın L, Doğum Ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği. Genişletilmiş XI. Baskı Sistem Ofset, Ankara, 2012. 4. Coşkun A, İnanc N, Ekizler H ve ark. Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği El Kitabı. 5. Conk Z, Başbakkal Z, Yılmaz H B, Bolşık B. (2013) Pediatri Hemşireliği. Akademisyen Yayınevi. 6. Kum, N. Ve Ark.,(1996) Psikiyatri Hemşireliği El Kitabı, Koç Yayınları, İstanbul. 7. Öztürk, O.,(2002) Ruh Sağlığı ve Bozuklukları, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 8. Bertan, M. Güler Ç, 1995, Halk Sağlığı Temel Bilgiler, 9. Güneş, Erci Behice Halk Sağlığı Hemşireliği. 10. Uyer, G. (1993). "Hemşirelik ve Yönetim", Hürbilek Matbacılık, Ankara